

HUMANITIES INSTITUTE

Nil Berrak Çağlar Koçak

Bütün Öyküleri I

OKTAY AKBAL

İçindekiler

Önce Ekmekler Bozuldu

Aşksız İnsanlar

Bizans Definesi

Bulutun Rengi

Berber Aynası

Hakkında

Oktay Akbal'ın beş kitabı bir aya getirerek basılan *Önce Ekmekler Bozuldu; Önce Ekmekler Bozuldu, Aşksız İnsanlar, Bizans Definesi, Bulutun Rengi, Berber Aynası* (1959 Sait Faik Armağanı) isimli kitaplarının E Yayınları tarafından toplanan eseridir. Oktay Akbal'ın 1946 yılı ile 1958 yılları arasında yazdığı beş hikaye kitabından *Berber Aynası* 1959 Sait Faik Armağanını kazanmıştır. *Bizans Definesi* isimli kitabı 1964 senesinde Sovyetler Birliği'nde basılmıştır.

Konu

Oktay Akbal'ın çocukluk zamanı ve yetişkinlik yılları arasındaki dönemin öyküleştireilmiş halidir. Akbal, mevcut zaman içindeki güncel hayatını, eski zaman ile birleştirir, o dönemlerden kesitler sunarak anlatır. Çoğu örnekte hayal kırıklıklarını, çocukluk dönemindeki büyük umutlarının nasıl sonuçlandığını okuyucuya sunar. Yakın ve uzak çevresinden, onların yaşam öykülerinden bahseder. Yer yer kendisine yakınlığı tam olarak belirlenemeyen karakterler olsa da, onların hayat tasvirleri ve yolculukları net olarak anlaşılır. Özellikle, aşk ve sevdada beklentileri olan bireylerin hayal kırıklıklarının, kişilerin hayatındaki olumsuz etkileri sergilenmiştir. Aşkı yaşayan ve yaşamayan insanlar hakkında öyküler anlatır. Bireylerin yaşamlarında aşk olmadığında hayatın ne kadar anlamsız olduğunu, esasında insanların günlük hayat akışlarına dayanabilmeleri için aşkın ilham gücünü yaşam öyküleriyle destekler. Aşkın ve sevginin ne olduğunu bilmeyen, bu duyguları önemsemeyen, ruhsuz, asık suratlı insanlardan hoşlanmaz. Dünyayı güzelleştirecek olan insanların aşkı ve sevmeyi bilen kişiler olduğu kanaatindedir. Akbal, kendisinin hiç tanımadığı insanlara bile kendi düşsel gücüyle hikayeler kurar. Dışarıdan kendisinin nasıl görüldüğünü merak eder. Zaman zaman duygusal çıkmazlarda görür kendini ve Dünya içinde kendisinden daha üzgün hiç kimsenin olmadığı hissini yaşar.

ÖNCE EKMEKLER BOZULDU

Kişiler

Oktay Akbal

Anne

Eserin yazarı

Yazarın Annesi

Öykü

Akbal, ilk olarak ekmeklerin bozulmasıyla, her şeyin değişmeye, bozulmaya başladığını vurgular. Savaş zamanlarıdır, tüm dünyada en fazla yankılanan kelime hep 'savaş'tır. İnsanlarda daima bir korku hakimdir. Gazeteler bile endişe duyularak okunur olmuştur. Ulaşım araçlarında herkes asabi ve telaş halindedir. Bu aynı zamanda bir başkalaşımdır. İnsanlar savaş yıllarından evvel, işe gitmek için evinden çıktığında ilk önce bir mavi gökyüzüne bakıp sevinci içinde hissedip, hayaller kurarken artık, bu duygular umutları kaybetmiştir. Gökyüzünün rengi de kimsenin umrunda değildir. Akbal, "Savaş zaten ilk önce hayalleri yoketti." der. Akbal, savaştan önce lise talebesidir, sabahları erken kalkmayı pek beceremez, aceleyle kahvaltısını yapar, evden fırlar, caddede yürürken çevredeki insanları gözlemler, vitrinlere ve gazetelere göz atar. Okulda arkadaşlarıyla keyifli zamanlar geçirir, düşler kurarlar. Hepsisi dünyayı bildiklerini sanıp, içlerinde her daim aşkı taşıyan gençlerdir. Herkesin aşkı deneyimlemesi farklıdır. Akbal evine akşam yemeği vakti geldiğinde, annesinin hazırladığı sofraya oturur. Akbal, mevcut zamanından eskiyi düşündüğünde kendilerine okutulan dersler ile aynı olup

olmadıklarını sorgular. Örneğin acaba gene psikoloji öğretmenleri 'hisler' hakkında konuşuyorlar mıdır? Ders kitapları halen aynıdır ve değişmemiştir. Çoğu öğrenci öğle aralarında evlerine yemeğe giderler, Akbal ise fırından francalı ekmeğe yer, sokakta gezer, "Sinemaların karşılıklı sıralandığı cadde avareler içindir. Vakit geçirmek isteyen insanlar resimlerin önüne toplanmışlardır." der, Akbal'ın canı tekrar okula dönmek istemedi de mecburen gider. Okul çıkışında tekrar arkadaşlarıyla zaman geçirir ve evine döner. Gazetelere bakar, aşk nedeniyle meydana gelmiş cinayet haberleri vardır hep. O vakitler akıllarına hiç kötü şeyler gelmez, kötülüğün mevcudiyetinden haberdar değillerdir, Kötü onlar için "filmdeki çirkin katil ve okuldaki sıfırı bol fizikçi"dir. Lise zamanları hızla geçer, konuşmaları, kıyafetleri, tavırlarının yanında keyif aldıkları filmler bile artık değişmiştir, heyecanlı olanlar yerini daha duygu yüklü olanlara bırakmıştır. Hayat hala onların için güzeldir, ne var ki sonbaharda savaş başlar, mevcut her şey aynı olmasına rağmen bir başkalaşım meydana gelmiş, telaş ve korku içlerini kaplamıştır. İnsanlar genel olarak sakin değillerdir. En küçük bir hareket bile sinirlendirmek için yeterlidir. Daima savaştan bahsedilir olmuştur. Gazeteler savaşı yazar, aşk romanları azalmıştır. "Önce ekmekler bozulmuş, ardından her şey de bozulmuştu. Dünyanın tadı kaçmıştı. Herşey birden değişivermişti. Ekmek, su, hava, deniz, sokaklar, meydanlar, radyo, gazeteler, kitaplar, hele insanlar.. Onları kim tanıyabilirdi? Bizim iyi insanlarımız; şehrimizin güler yüzlü insanları... Onlar şehirden sanki ayrılmış, yerlerine bu abus çehreli, aksi insanlar gelmişlerdi." der, Akbal. İnsanlardaki, endişe, düşünce ve korkak tavırların kendi halkına hiç yakışmadığını düşünür. Caddeler hala kalabalıktır, sınırların arkasında ise kan ve ateş vardır. Türkiye, sonucu ne olursa olsun savaş karşısında hazırdır, gazeteler böyle yazmaktadır. Kimi şehirliler ise köylere ve kasabalarına dönmektedirler. İlk etapta bir yabancı gibi düşünülen 'savaş' zaman içinde kendini herkese alıştıtır. Akbal, mevcut zamanında tekrar o yılları düşündüğünde; savaşın kendilerinden fazlaca şey götürdüğünü fark eder. Arkadaşlarının çoğu yüksek okullarda okumuşlardır, şimdi her biri işlerine gidip gelmektedir, fakat güzel düşünceleri ve duyguları savaş bertaraf etmiştir. Savaş akabinde de insanlar artık barış günleri ile aynı değillerdir. "Ah, o ekmeklerin bozulması, insanların mayası muhakkak ki ekmektir.." der, Akbal. 1944

SEMT

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Akbal, hayatla ilgili çokça şeyi yaşadığı semtte öğrenmiştir, kadınların ve erkeklerin farklarını, oyunları, çocukluk hayallerini ve aşkı burada ilk olarak deneyimlemiştir. Çocuklar birlikte konuşmuşlardır, aşkın ne olduğunu. Bir arkadaşına göre aşkın tanımı; sevdiği kızın camdan gülererek içeriye girmesi, saçlarına elleyerek selam vermesidir. Akbal'da aşk uğruna semtinde fazlasıyla dolaşmıştır, kendisininde aşka düştüğü olmuştur. Zaman içinde geceleri kendisinden gider, rüyaları dahi değişmiştir. Zamanla, yaşadıkları semt kendilerine yetmemeye başlar, semtin çocukları ise birbirlerini kaybetmişlerdir. Çöken evler olduğu gibi yeni yapılan apartmanlarda olur. Tanıdıkları kızların yerlerini tanımadıkları almıştır. Semtin ortasındanda asfalt bir yol geçecek ve bu yola 'bir hayli' kurban verilecektir. Eskiden beri semte aşına olanlar artık tanımakta güçlük çekerler. Ne var ki, Akbal gene de bu semte bir yabancı değildir, hala yakındır. Yeni olan evleride, sokaklarıda, insanlarıda sevmektedir. Komşularını gözlemler, onların rutin davranışlarını takip eder, semtin her gün uyanışını, canlılığını, dolup boşalmasını izler. Mevcut zamanında ise Akbal, can sıkıntısını ve yalnızlığını derinden yaşamaktadır. Dertlerini untabilmek amacıyla okur, hayaller kurar, hatta odasını hayali konuklarla doldurur. Kendine işler arar, yazma isteği doğar fakat canını sıkkan bir şey yazma arzusunu elinden alır, tekrar kendini yalnızlığa teslim eder. Semt gene güne başlayacak ve gene günü kapatacaktır. 1943

SAHİL KAHVESİ

Kişiler

Oktay Akbal

Çıracak

Usta

Eserin yazarı

Kahvede çalışan çocuk

Kahveci

Kız

Akbal'ın etkilendiği kız

Öykü

Sahil, boydan boya içkili gazinolarla, kahvelerle kaplanmıştı, vakit akşam üzeri olduğunda duygusal, hüznü müzikler çalınmaya başlar. Akbal, "Kahvenin akşama kadar geçen hayatı, nerden çıktığı bilinmez bir can sıkıntısından ibarettir." der, kahveci çırağı arada 'ah' 'oh' nidaları içeren bir plağı koyar ama ustası kendisine tokat atar. Akbal, tesadüfen tanışmıştır bu kahve ile. Tanışabilmek niyetiyle bir kızın peşinden giderken bu sokaklara çıkmıştır yolu. Kız esasında Akbal ile ilgilenmiş fakat O kaçmıştır.

Gece vakti olduğunda sahil kahveleri her türlü insan ile dolup taşmaktadır, farklı farklı çalınan şarkılar yine başka ruhlara hitap etmektedirler. Akbal ise kendi aleminde düşüncelere dalar, anlam veremediği sıkıntılarla boğuşur. Kararlar alır ama bunları nasıl uygulamaya geçireceğini bilemez. Diğer masalardaki insanlar ise eğlence, müzik eşliğinde kendi alemlerindedirler. Birden kendisini bu sahil kahvesi ile tanıştıran kızı görür, kızında kendisine baktığı ve ilgilendiği bellidir. Ne var ki, o sırada Akbal artık buralardan nefret ettiğini hisseder, kızın yanına gitmek için cesaret edemez. Kendini kaçırırçasına oralardan uzaklaşır, uzaktan gelen şarkı kendisinin hayatını bir anlamda özetlemektedir. "BUNCA DİYAR GEZDİM GÖZLERİN İÇİN" 1943

İSTASYON

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Pazar günlerinden nefret eder Akbal, imkanı olsa takvimlerdeki tüm Pazar günlerini kopartıp atacaktır. Tuhaf bir hüznü hisseder Pazar günlerinde, kafası dağınık olur, fikirleri gelip gelip geri gider. İnsanları gözlemler, onların bazı hareketleri kendisine hüznü verir. Genellikle de pazar günleri canı hiçbir şey yapmak istemez. İstasyonlardaki kalabalıkları düşünür. Eskiden yaşadığı istasyondaki hatıralarını anımsar, eski bir dostu ile unutamadıkları vardır, kavgalarını, mücadelelerini, acılarını paylaşmışlardır. 1943

YAĞMUR ALTINDA İNSANLAR

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Kadın

Fahişe

Adam

Fahişe kadın ile pazarlık yapan adam

Kızlar

Sinemaya giren kızlar

Delikanlı

Kızların arkadaşı

Öykü

Akbal, yağmurdaki insanları gözlemler, her türlü insan vardır, kiminin canı sıkın, kimi sakın kimi telaş içindedir. Yağmuru çok umursayanda yoktur aralarında. Akbal ise dolaşmaktadır, kendi dünyalarına çekilmişlerin üzerindedir bakışları. Bir kadını fark eder, kadının ne olduğu kıyafetlerinden belli olmaktadır. Herkese gülümseyerek bakar ama kimse onunla ilgilenmez. Derken iki genç kızı görür, iki delikanlı ile buluşup sinemaya girmeye hazırlanırlar. Şaşı kadın ise bir adam bulmuş pazarlığa koyulmuştur. 1944

KÖPRÜ ÜSTÜ

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Adam

Çerez, helva satan yaşlı adam

Öykü

Köprü iki farklı hayatı bağlayan köprü her zaman diliminde üzerine insanları konuk eder, Akbal özellikle onun akşam üzeri ve gece yarısı vakitlerini iyi bilir, sabah saatleri ile alakalı ise pek bilgisi yoktur, kimler geçer, cinsiyetleri nedir? Köprüden geçenler çoğunlukla alışık olunan insanlar değillerdir, fabrikalarda, tersanelerde çalışan işçiler, memurlar vardır Akbal, hep karşılaşır onlarla. Bazı insanlar ellerinde paketlerini taşır, kızlar havalı havalı son moda saçlarıyla geçerler. İzindeki deniz erleri görünür, hayaller kurdukları bellidir. Belkide kızlarla orada tanışıp kaynaşmayı düşlerler. Bazı insanları ise köprünün öteki tarafında bekleyenleri mevcuttur. Çerez, helva satan yaşlı adam işinin başındadır. Kendisi artık bu köprü için vaz geçilmez bir parça haline gelmiştir. Her bir taraftan gelen insanların gene ne tarafa gidecekleri bellidir, genç hanımların ise belli olmaz, onlar o esnadaki düşüncelerine istinaden hareket ederler, yoksul insanlar kendi semtine ilerler, denizciler sol taraftan, küçük esnaf ve memur olanlar ise sağa giderler. Akbal'ın ise rotası sol kaldırım tarafıdır. Kendisini buraya alıştıranın, aşına edenin ne olduğunu O da bilemez. Akşam üzeri vaziyeti belli olan köprünün gece yarısı ise oldukça farklı bir hal alır. Daha evvel görülmeyenler artık şarkılar söyleyerek, yüksek sesle geçerler. Asla tek başlarına değillerdir, yanlarında hep birileri olur. Bazen denizi izler, bazen küfürler ederler. Sinemadan çıkmış olanlar aceleyle, hızla yollarına koyulurlar. Akbal, boş zamanlarında yavaş yavaş izler, tur atar köprüde, kendisi de denize dalar. Bir seferinde ise bir kadın ve erkeği görür, erkek hararetle bir şeyler anlatmaya çalışmaktadır, kadın dinlemez görünür, kendini adamdan kurtarmaya çalışmaktadır. Aralarında ne olmuştur? Ne tür bir olaydır? az çok tahmin edecektir, bir süre sonra ise adam yalnız başına yoluna devam eder. Akbal sigara içmeye koyulmuşken biri gelir, ateşini rica eder. Akşamın koyuluğu iyice çökmüştür, vapurlar geçer, fabrikalardan düdüğü sesleri işitilir, işçi kızlar acele acele hareket halindedirler. 1945

MEYDAN**Kişiler**

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın	Akbal'ın meydanda gördüğü kadın
Erkek	Akbal'ın meydanda gördüğü adam

Öykü

Yukarıdan atılmış bir taş misali kentin orta göbeğindeki meydan, binalar tarafından çevrelenmiş, bir taraftan bir konağa cepheli durmaktadır. Akbal, mevcut yerinden meydanı ve insanları izlemektedir. Bir saat evvelki hareketsiz görünüm yerini kalabalığa bırakacaktır. Tramvaylar, arabalar belli bir telaş ve acele içinde yerlerini alacaktır. İnsanlar hep neticesi bilinmeyen telaşlar içindedirler. Duraklar doludur. Akbal meydanda her daim görülmesi muhtemel, kıyafetinden yaptığı iş belli olan bir kadın ile bir erkeğin konuştuklarını fark eder. Kadın birini beklemektedir. Zaman geçmektedir, parkın etrafındakiler azalmaya başlar, biraz evvelki adam sükunetini muhafaza etmeye çalışmaktadır. Gazeteciden bir tane gazete satın alır, gazeteyi inceler, cebine sokup çıkarır ardından buruşturarak çöp tenekesine atar. Kadına göz atar. Meydan hala kalabalıktır. Akbal kadınla erkeğe tekrar bakar, sabırlarını takdir etmektedir, adam büyük ihtimalle bir kadın ile randevulaşmış fakat kadın gelmemiştir, belki de kadın şu an başka bir erkekle beraberdir. Bir sigara yakar ve atar, ardından gider. Akbal, meraklı bakışlarla seyretmektedir. Onların hayatlarına dair düşünce ve hayaller ile dolmuştur. Gerçi, sıklıkla karşılaşan insanlardandır fakat kendisine yakın bulmuştur. Bir süre sonra kadın ve erkeğin artık buluştuklarını görür. Gülümsemektedirler, Akbal ilk kez tartışan bir çiftin neler konuşacaklarını düşünür. 1943

KİBRİT ALEVİ**Kişiler**

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Görevli	Vapur İskele Sorumlusu
Adam	İskelede bekleyen geveze adam

Öykü

Akbal, sıkıntılı düşüncelerle boğuşarak bir bekleme kulübesinde oturmaktadır, ileriden Küçük Boğaziçi Köyü, sakin, durgun haliyle gözüne çarpar. Görevliye bir sonraki vapur saatini sormak için düşünürken adam anlar ve daha kırk dakikası olduğunu söyler. Zaman geçmek bilmez, etrafını seyrederken biri bir kibrit yakar ve kendisine sigara ikram eder, kibrit söner ve bir başkasını yakar. Adam mütemadiyen konuşmaktadır, Akbal'a birilerini, belki eşini belki anasını beklettiği için telaşlı olduğunu tahmin ettiğini söyler. Kendisinin hiç konuşmasını istemediğini, onunla alakalı her şeyi tahmin edeceğini ve hep hatırlayacağını söyler. Simasını değil ama bugünün anılarını belleğinde saklayacağını belirtir. Zamanına O'nu da bekleyenlerin olduğunu ve gerçek sevgi hislerini yaşadığını, insanları ve insani duyguları çok sevdiğini anlatır. Gerçek emelinin her zaman insanları tanıyabilmek, kişilerin haris oldukları ile ilgili yargıların yanlışlığını, mutluluğa ulaşabilmenin kolaylığını konuşur. 1943

GÖLGELİ DURAK

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadınlar	Duraktaki kadınlar

Öykü

Akbal, penceresinden durakta bekleyen çeşit çeşit insanları izlemektedir, kimisi arabalara biner yollarına koyulur. Tramvay durağına görünüşleri, kıyafetleri birbirine çok benzeyen iki genç hanım gelir. Akbal, onların kendisini dağınık saçları ve sarı suratıyla nasıl yorumladığını düşünür. Camdan insanları izlemenin enteresan olduğunu fark eder. Kimi yüzlerin, simaların ise hayalinden çıktığını fark eder. Tramvayın gürültüyle ayrılmasından sonra genç hanımlar yalnız başlarına kalırlar, neler konuştuklarını, düşündüklerini hayal etmeye çalışır. Onlar hakkında ne gibi hayaller kurabileceğini tasavvur eder. Onların ise kirli pencerenin arkasında, masasında, sıkıntılı vaziyette kendisini gördüklerini, kendince bir hayat serüveni olduğunu önemsemediklerini, 'avare' olarak düşündüklerini oysa ki, kendisinin onların yaşamı ile alakalı birçok şeyi kurguladığını belirtir. Onların ilerleyişi ardından daha da çok uzun dalacaktır kendince. Ne var ki, yaşamı, temiz olmayan, umutlardan ve hayallerden uzak bir pencereden izlemek hiç güzel değildir. 1945

SON VAPUR

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın 1	Kitap okuyan kadın
Kadın 2	Çerez yiyen kadın

Öykü

Akbal kalkan vapurdan iskelenin küçülmesini seyreder. Karanlığı delerek ilerleyen vapur alkollü lokantaların yanından devam eder. Akbal, bir zaman sonra vapur içindeki insanları düşünür, kimi uyuyor gibidir. Sessiz ortamda bazılarının konuşmalarını duymaya çalışır. Bir süre sonra el ele tutuşurlar. Onları hayal eder. Aslında dönüp baksa hayalinin gerçek olduğunu görecektir fakat bakmak istemez. Onları kendi alemlerinde bırakmayı tercih eder. Başka iki kadın görür, bir tanesi çerez yemektir. Diğeri kitap okumaktadır. Ne okuduğunu düşününce aşk romanı olduğuna karar verir. Bir zaman sonra kadınlar kitabı beraber okumaya başlarlar. İlerdeki subay ve ihtiyar adam ise yüksek sesle sohbet etmektedirler. Muhtemelen konuları eski savaş hatıralarıdır diye düşünüyor Akbal. Vapur ise hala süzülmekte, zaman zaman yüksek sesler çıkarmakta ve son yolcularını toplamaktadır. Bir kadının Rumca şarkı söylediği duyulur. Belki de sesi yabancı ülkelere kadar esen rüzgarla gitmektedir. Akbal kimsenin yüklediği değişik manaları yükler duyduğu sözcüklere. Vapura yeni binmiş olan iki genç ise karşılıklı uzanmış uyumaktadırlar. Belki onlarda rüya görüyorlardır, Akbal, bir sigara yakar, duyduğu şarkı seslerine kendince katılır. Şarkılar bir süre sonra kesilir, iki genç hanımda kalkmaktadırlar. Uyanan delikanlının biri ışıkları fark edince arkadaşını uyandırır. 1944

AŞKSIZ İNSANLAR

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın	Akbal'a zaman zaman eşlik eden kadın

Öykü

Akbal, uzun bir süre hayatında bir aşk olmadan yaşamıştır, bunun nedeni iklim veya mevsimler değildir. Yitip giden aşkıktan sonra yenisine başlayamamıştır. Akbal aşk olmadan nasıl yaşanacağını, nasıl yemek yeneceğini, nasıl düşüneceğini bilmekte zorlanır. Bu duygu onun alışkın olduğu bir şey de değildir. Aşk olmadan bir kişinin durmadan kentin caddelerinde gezmeyeceğini, mavnaları Unkapanı Köprüsü üzerinde izlemeyeceğini, parklarda averelik etmeyeceğini ve konusu aşk olan filmleri seyretmeyeceğini, insanların aşk olmadan sadece kendi hayatı için, kendisi için yaşayacaklarını düşünür. Akbal bir tramvay durağında beklerken hep o şekilde asık surat ifadeli insanlarla karşılaşır. Hışımla tamvaya binmeye uğraşır, saldırıcasına yola atılır, gülümsemekten habersiz ve hayallere yer vermeyen insanlar arasındadır. Akbal hep onları düşünür. Bazende yüzü aydınlık, güleç bir kimse ile rast gelir, onu seneler öncesinden tanıdığını, uzunca sohbet ettiğini düşünür. Kimi zaman ise balkonda seslenmekte olan bir hanım ve mırıldanması fark edilen bir genç delikanlı olur. Omzuna biri çarpsada umursamaz Akbal, içinde aşkın hissiyatı doludur ve bu kimseler dünyayı güzelleştireceklerdir.

Özellikle akşam üzeri daldığı düşlerinde, hayallerinde insanların etrafı doldurduklarında Akbal, rahatlıkla aşkı yaşayan ve yaşamayan kişileri ayırt eder, seveni kolaylıkla analiz eder ve bunda da yanılma olasılığına yer vermez.

Sokağın köşesinden sıklıkla geçen insanlar arasında O olduğunda ise, Akbal'ın yanına gelir, ağaçların yanından birlikte yürürler ve sohbet ederler. O zamanlarda Akbal, aşkı yaşayamayan, aşksız insanlar için çok üzülür. Mevsim gelir ve geçer, paltolar çıkar, kadınlar çorapsız gezmeye başlarlar. Kızların bakışları daha aydınlık hale gelir, rüzgar tatlılaşır. O'nun bakışları aydınlık hale gelir, gene sohbet ederler. Aradan aylar geçer, paltolar tekrar giyilmeye başlanır, gökyüzü eskisine nazaran daha karanlık, yağmur sıkıcı, sokaklar lüzumsuz hale gelir. Akbal artık kimin güldüğüne veya gülmediğine aldıriş etmez. Bir mağazanın camı önünden geçerken vitrin kendisine aşkı olmayan kişiyi takdim eder.1946

MAHMUT BEYİN GAZETESİ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Mahmut Bey	Bir haksızlık neticesinde işten kovulan aktivist
Kadın	Mahmut Bey'in eşi
Kız	Mahmut Bey'in kızı
Kestaneci	Mahmut Bey'in hikayesini Akbal'a anlatan esnaf

Öykü

Akbal, eski semtindeki Mahmut Bey'e ait olan hikayeyi aslında kimseye duyurmak istemez, kimilerinin bunu gerçek dışı sayabileceklerini düşünür. Hatta kendisi bile ayırt edemez, Mahmut Bey'in hikayesi gerçek midir? O sokaklar, semt, evler çoktan yıkılıp gitmiştir.

Akbal'ın canının sıkkın olduğu bir zamanda bir paket sigara alır , ne yapacağını, nereye gideceğini bilemez. Aslında mevcut zamanda kendisine bir hayli yabancı olan sokağa gider. Karşısına çıkan ev sanki bir gazete yaprağına benzemektedir. İçinde manşetler, tefrikalar, fıkralar, ilanlar, haberler, sütunlarla yazılar barındırır. Her şey o kadar gerçekçidir ki, sanki karşısında gerçek bir gazete vardır. Akbal, şaşkın bakışlar eşliğinde kestanecinin yanında bulur kendini. Kestaneci bu hale alışkındır. Artık gelenler sormadan anlatmak adeti olmuştur. Mahmut Bey'miş bunları yapan; Mahmut Bey'i işten kovmuşlar, aylar boyunca akıl hastanesinde kalmış. Ardından karısı ve kızı kendisini evine getirmişler. Mahmut Bey cama çıkıp halka söylev vermiş ama bu bazı sebeplerden mümkün olamayınca sabahın erken saatlerinde evine bir merdiven dayamış, tebeşirle duvarı gazete haline getirmiş. Sabah durumu

fark eden karısı ve kızı bir hızla tüm yazılanları temizlemişler. Ertesi sabah aynı hadise tekrar etmiş. Mahmut Bey ile başa çıkmak mümkün değilmiş, amacı; gelip geçenlerin bunları okumasıymış. Kestaneci, O'nun 'alim' bir adam olduğundan, her şeyi bilmesinden bahseder. Yaşadığı haksızlık neticesinde bu hale gelmiştir. Hatta mevcutta camın ardında Akbal tarafından gazetesinin okunduğundan sevinçli olduğunu dile getirir. Bir okuyucu hazırdır ve okumaktadır. Akbal'da beyaz saçlı adamı görür. O zamandan sonra ise Akbal, Mahmut Bey'in sadık okuyucularından biri olmuştur. Mahmut Bey akşam vakitleri ise emeklilerle domino oynar. O vakitlerde gazetesinden bahsetmez, diğerleri de sormazlarmış. Eşi ve kızı ise kendisine artık gazetede yardımcı olmaktadır. Biri merdiveni tutar, diğeri tebeşiri uzatır. Akbal, Mahmut Bey'i yakından görmeyi çok ister, gazetesini hazır ederken yardımcı olmayı, domino oynayışını izlemeyi arzu eder. Ancak kendisini 'tuhaf' bulur. Bir iki hafta sonra muhtemelen bu durumu kanıksar ve ihmale başlar. Bazı sıkıntılar, düş kırıklıkları yaşanır, Mahmut Bey tarafından hazırlanan gazete kendisini avutmaya yetmeyecektir. Daha fazla da olanlar olur, savaş biter, bir sevinç yaşayacak gibi hisseder fakat yaşayamaz. Bir zaman sonra semt yerle bir olur, ne kestane satan adam ne de Mahmut Bey kalır. Akbal düşündüğünde acaba Mahmut Bey'in gazetesi, o can sıkıntısı ile dolaşmakta olan adamın bir hayali miydi? Bilemez. 1948

NUHUN GEMİSİ

Kişiler

Oktay Akbal
Baba

Eserin yazarı
Yazarın Babası, Avukat

Öykü

Nuh'un Gemisi, semtte mevcut yerinde uzun zamandan beri durmaktadır, Akbal bile bilemez ne süredir orada olduğunu.Yeri, Akbal için oldukça önemlidir, ilk hayal kurmaya başladığından itibaren Nuh'un Gemisi yer alacaktır her şeyiyle belleğinde. Nasıl ki insan sevdiği bir şarkı veya şiirde değişik duygular hisseder, Akbal'da O'nu ne vakit görse o duygulara kapılır. Bir yapı ile alakalı, cansız bir şeye duyulan bu hissiyatlar kimilerine manasız görünebilir fakat kişinin bir ceket, kitap veya ayakakkabı gibi nesnelere yaşadığı duygular anılarının içindedir. Akbal'da çocukluk ve ilk gençlik yıllarına tanıklık etmiş olan bu yapının merdivenlerinde kendini hala kısa pantolonlu haliyle anımsar. Alıştığı, bildiği, özümsemiği her türlü görüntü belleğindedir. Kendi evleri ise arka taraftadır. Birkaç sokak geçip Nuh'un Gemisine vardığında avluya fırlamış çocuklarla oyunlar oynadığını düşünür. Arzusu aslında oranın üst katındaki bir dairede yaşamaktır, nedense orada yaşayanların çok mutlu olduklarını düşünmektedir. Kendi büyük ev ve bahçesi yetersiz kalır, oraya yerleşmeyi düşünür durur. Zaman içinde orada yaşayan çoğu genç aşık olmuş nitekim ilk aşkı yaşamayıda öğrenmişlerdir. Orada gizlice, karanlıkta öpüşmüş ve mektuplaşmışlardır. Akbal'da büyümektedir, halen kısa pantolonlu olsa bile saçları briyantınle tanışmış bir taraftanda dersleri ile alakalı endişelidir. Babası bir sene evvel vefat edince artık eskisi kadar neşeli ve umutlu değildir. Eski alışkanlıkla ve mutluluklar ise artık kendisinden uzaklaşmaktadır. Nuh'un Gemisinede uzun zaman geçmesine rağmen gitmeyi kesmiş, eski dostları ile görüşmemektedir. Babasının ölümü ekonomik anlamda ciddi bir yıkıma neden olmuştur, mevcut evlerinden taşınmak zorunda kalırlar. Pantolonu dar gelmiş, ceketinin dirseği çıkmıştır. Nuh'un Gemisini merak eder, hala aynı mıdır? Biraz da dargın ayrılıktır son yaşadıkları. Fakat düşündüğünde onun kimseyi dış görünüşüne göre yargılamadığını sevmediğini fark eder. Avluya girdiğinde gene çocuklar oyun oynamaktadır. İçeriye doğru yol aldığında irkilir ve Akbal'a bakar. Sanki bir yabancıya bakar gibi gelmiştir. Akbal "Tanımadın mı" diye sorar. Çocuklar vaziyeti ile dalga geçmekte, ütüsüz pantolonuna bakmaktadır. Geri gitmeye hazırlanırken, kapıcı "Herkes kendi dengiyle, emsaliyle..." der. Nuh'un Gemisi, hala mevcut yerindedir, avluda çocuklar oynarlar, aşıklar aşklarını yaşarlar. Akbal'da arada gider oraya, izler. 1947

KADINLA ERKEK

Kişiler

Oktay Akbal
Kadın
Erkek

Eserin yazarı
Gazinodaki Akbal'ın kendisine hikaye yazdığı şahıs
Gazinodaki Akbal'ın kendisine hikaye yazdığı şahıs

Öykü

Kadın تنها gazinoda tek başınadır, elindeki dergiyi okur, mekanda da denizi seyreden, gazete okuyan az sayıda insan vardır. Gazinoda Alice Faye'in şarkısı çalmaktadır, birden kesilir. Liseli gençlerin sesleri arada yankılanır. İçeriye sıcak yüzünden gömleğinin yakasını açık bırakmış genç bir adam girer. Kadının karşısındaki masaya oturup bir limonata ister. Kadın erkeğin otururken yaptığı tereddütlü halleri fark etmiştir. Erkek bakışlarıyla kadının vücut hatlarını süzmeye başlar, kadında adamın ilgisinin farkına varmıştır, O'nu elde etmenin çok kolay olacağını düşünür. Bir anda bakışları karşılaşır, özlem ve isteklerini bu şekilde birbirlerine anlatırlar ama o sırada liselilerin kahkaha sesleri bu iletişimi bozar. Kadında, adamda yalnızlıktan bıkmış olmalıdır, kadın kendini adamın güçlü kolları arasında mutlu hissedecektir. Aralarında ilişki başlayacak, adam işsiz ise çalışacak, kadın adamı bekleyecektir. Aralarında kurdukları hayalleri ile anlaşırırlar, gözleri tekrar birleşir ama sonra gerçeklikler ortaya çıkar, bakışlar kopar. Yüzlerdeki sevinçli bakış gider, erkek bir zaman geçecek başka bir kadına aşık olacak, kavgalar kopacak belki de kadın aldatacaktır. Bunlar aşkı sonlandıracaktır. İkiside düşünmeyi bırakırlar, ikiside hayattan çok şey görmüşlerdir. Tecrübeler kolay ve tatlı olmamıştır, kadın dergisini düzeltir. Hikayelerin başını ve sonunu tahmin etmek kolaydır. Kadın gazinodan ayrılır, bir aşk başlamadan neticelenir. 1944

AHŞAP EV

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Anne	Yazarın Annesi
Baba	Yazarın Babası, Avukat

Öykü

Akbal, henüz ilkokuldayken babası vefat etmiş, oturdukları ev satılmış, 'iyi gün dostları' onları terk etmiştir. Hayatta annesiyle yalnız kalmıştır, parasız, bezgin bir halde sanki bir haftada beş on sene yaşlanmış gibi olmuştur. Akbal ve annesine babasından hiç para kalmaz, sadece etrafı erik ağaçları ile çevrelenmiş Bizans'tan kalma surlar içinde ahşap ev kalır. Geniş sofaları, odaları ve pancurları vardır. Ahşap ev, Akbal'ın üç neslini büyütüştür. Evin her bir tarafı hatıralarla doludur. Akbal, "İyi gün dostları birden çevremizden çekilmişler, bizi kendi felaketimizle başbaşa bırakmışlardı." der, o günler için. Babası vefat edene kadar bu evde başkalarının yaşayabileceği, kendilerinde başka bir yerde oturacakları hiç aklına gelmemiştir Akbal'ın. Babasının ellerinde paketlerle gelmesi, bekçinin düdüğü kışın karlı bahçe, surlardan bahçeye dökülen taş parçaları, ağaçların çiçeklerinin meyveye dönmesi Akbal'ın çocukluk hayallerinin parçalarıdır. Ne var ki, artık ev satılmıştır ve evi boşaltmaları için bir hafta zamanları vardır. Annesiyle mütemediyen iş yaparlar ama yorgun bile olsa uyuyamaz, hayaller ve hatıralar arasında gidip gelir. Anne oğul taşıma aracının gelmesiyle sessizce veda ederler eve, ilerledikleri yol savaşa açılan yeni hayatlarıdır. Her şey onlar için farklı ve yeni olacaktır. Taşındıkları ev ahşap evden hayli uzakta, iki odadan meydana gelen kiralık bir evdir. Annesiyle sık sık eski evlerinde bir şeyleri unutup unutmadıklarına dair konuşurlar. Akbal, düşünür, hayal kurar ama bulamaz ne unuttuğunu. Sadece hayat tasalarından uzak, hayaller kuran, neşeli çocuğu bıraktığını bilir. Bazen gerçekten o evde yaşayıp yaşamadığını bile düşünür. Gerçi yeni eve ve hayata alışmıştır, eski evin büyük dolapları içine gizlenen, Bizans gizli hazinelerini bulmaya çalışan çocuk değildir. Aradan seneler geçmesine rağmen Akbal ne kadar evin yakınlarındaki caddeden geçse de, eve varan sokağa girmez. İnsanları ve dünyayı ve onların karanlık taraflarını çok iyi tanımıştır. Bir seferinde arkadaşıyla birlikte yürürlerken evin önünden geçmeyi planlar ama arkadaşı tozlu olan sokağa girmek istemez ve Akbal yine göremez evi. "Böylece yıllardır bende kutsal bir emanet halinde yaşayan o ahşap evi temelinden sarsarak yıktığını, çocukluğumdan yadigar olarak kalan o masal dünyasını bir cümlede paramparça ettiğini bilemedi." der Akbal. 1946

HALIÇ İSKELESİ

Kişiler

Okтай Akbal
Kız

Eserin yazarı
Vapur bekleyen işçi

Öykü

İnsanı olabildiğince yalnız hissettiren bir İstanbul akşamında Akbal, yalnız, sıkıntılı ve parasız bir vaziyettedir. Bazı yollardan geçer, vitrinlere, afişlere bakar. Şehri daha küçükmüş gibi hisseder. Köprüye geldiğinde iyice karanlık olmuştur, insanlar akşam telaşındadır. Akbal herkes evine dönmüş, yemek masasına geçmiştir diye düşünür. Yanından geçen insanların seslerini, kimilerinin gülüşmelerini duyar, bunlar içinde taşıdığı yalnızlığı pekiştirir. Akbal bir sigara çıkarır, tramvaylar ve arabalar oldukça gürültülüdür, Balat'tan, Eyüp'ten, Kasımpaşa'dan gelenler köprüye çıkmaktadırlar. İnsanlar vapura dolmuş, iskele boşalmıştır, çimacıda gişenin kapanmasının ardından sigarasını yakar. Akbal, gidip bir kanepeye oturur. Sigarası bittiğinde kendinden daha dertli, sıkıntılı ve yalnız hiç kimsenin olamayacağını düşünür. Gişenin açılmasıyla içeriye az da olsa yolcular gelmeye başlarlar. Yanına iki adam gelir, biri paralarını saymaktadır, öteki ise elindeki balık paketine göz atar. Akbal, çilli, parlak yüzlü, ağzında sakız olan bir kız görür. O da vapur beklemektedir, muhtemelen ya bir terzi çırağıdır, ya da tezgahtardır. Sabahın ilk vapuruyla Balat'tan, Köprü'ye gelen, yeşil montlu, ipek çoraplı kız Beyoğlu'na işine gider der Akbal. Belli ki kendisine aşık, yolunu bekleyenler vardır. Mutlaka kendine mahsus bir yaşamı, düşleri de vardı. Akbal, kıza saati sorar, konuşmak için hareket eder, kız kibarca cevaplar sorularını. Akbal ardından kızın elini tuttuğunda ise elini kaçırmaz. Balat'ta sürüyle çocuğun akşama kadar sokakta oynadığı, evlerin camlarından kadınların, kızların kafalarının çıktığı, İspanyol tangolarının yankılandığı, çocukların bir hayli çok olduğu yerde yaşıyordu. Akbal'ın ise içinden gelen kendisi ile bilmediği bir semte gitmekti. Daha evvel belki karşılaşmışızdır diye düşünür, Akbal bir şeyler düşünsede kıza anlatamaz, geveler, kız ise gülümsemektedir. Küçük bir vapur iskeleye yanaştığında aniden oradan uzaklaşır ve esmer bir gence gider. Erkeğin koluna girer ve dönüp bir daha arkasına bakmaz. Akbal, vapur iyice gözden kaybolana kadar onları izler. 1946

YAĞMUR RÜZGARI

Kişiler

Okтай Akbal
Kadın

Eserin yazarı
Akbal'ın o dönem aşık olduğu kadın

Öykü

Akbal, ruha iyi gelen bir yağmuru, O kadının saçlarının rüzgara uzatmasını ve O kadının gözlerinde kış gününün bakışını düşünür. Kadın ile alakalı hayaller kurar. Kendinin ise sokaktaki ilk gördüğü insanların içinde henüz tamamlanmamış aşkları aklında gezdiğini tasavvur eder. Sinema afişlerini, sokaktaki insanları, oynayan çocukları gördüğünde aklında düşünceler ve aşk olmalıdır. Akbal, yapmak isteyip gerçekleştiremediklerini ayrıntılı olarak düşünür, üzülür. 1946

YANDAN ÇARKLI

Kişiler

Okтай Akbal
Kadın

Eserin yazarı
Akbal'ın o dönem etkilendiği kadın

Öykü

Akbal, sabah sisi vakti, henüz iskele memuru bile gelmeden, denize gider. O zamanlarda ortada kendisinden başka hiç kimse yoktur. Yeni yeni balıkçı kayıkları yanaşırlar, işçiler aralarında kavgaya ederler. Akbal, uzun uzun denizi izler, sabahın sisleri dağılmaya başlayınca, beyaz yalıya bakar. Zaman içinde iskele kalabalıklaşmaya başlar fakat Akbal hoşnut olmaz bu durumdan. Yavaş yavaş iskele etrafında bekleyenlerde azalır. Akbal, sık sık gider denize, esmer güzelinin hayallerinide kurar. Sonbaharın ılık günlerinde ise güverteye çıkıp oturur, etrafı izler. Henüz eylülün ilk günlerinde siyah saçlıyı tanımıştır Akbal. Kızın silüeti manzaranın önünde dalgalanırken, kendisine her yer dahada

güzel görünmüştür. Yandan çarklı ilerlediğinde Akbal hep kıza bakar. Akbal alışmıştır artık yandan çarklıya, çevredeki insanlara, gelen düdük sesine, kıza, hiçbir zaman bunları kaybetme ihtimalini düşünemez. Artık düşman olmuştur geçen zamandan sonra çünkü sanki onlar esmer güzeli kıızı ararak denize açılmışlar ve geri getirmemişlerdir. 1947

DONDURMALI SİNEMA

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Dondurmacı	Sinemada dondurma ikram eden adam

Öykü

Akbal çocukluk zamanlarında kendince bir masal dünyası yaratmıştır. Kendisinde bu masalın baş karakteri, kahramanıdır. Anılar her ne kadar zaman içinde bulanık bir hal alsada, çoğu detayı hatırlar. Yarattığı hayal ve masal dünyası içinde alışlagelmiş peri kızları, Arap şeyhleri, cadılar, ejderhayı öldürenler yoktur. Mevcut zamanda her ne kadar birçok şeyden umudunu kaybetmiş olsa bile, evlerinden çatısı görünen geniş sinemayı hatırlar. Akbal özellikle tatillerde sinemanın bol resimli kapısına gider, gelen filme göre her hafta değişen bu resimlerdeki kahramanlar kendisine arkadaş olmuşlardır. Bazen tehlikeli bir adada kavga etmektedir, denizcidir, bazen şöfördür hızlıca bir arabayı sürmektedir. Sinemanın en arkasındaki koltukta kendi hayalleriyle yalnız olmayı sever. Yazın çok sıcak olduğu bir sene sinema izleyenler oldukça azalmıştır. Filmin en heyecanlı yerlerinde bile artık salondan ses çıkmaz olmuştur. Zaman içinde yalnız başına izlemekten korkar Akbal. Bir süre gitmez, sonradan gittiğinde ise muzip, sevecen dondurmacının kendisine ve diğer izleyicilere yaptığı dondurma ikramından memnuniyet duyar. Artık, dondurmali sinema olmuştur oranın adı ve Akbal'ın hayallerine de canlılık getirmiştir. Ne var ki, zaman içinde sinemaların olduğu sokağa gelenlerin sayısı azalır. Sinemanın Akbal gibi müdavimleri salona mütemadiyen gelmekte, az az aralarına yeni insanlar katılmaktadır. Sinema sahibide dondurmacın getirdiği kalabalıktan memnundur hatta diğer salon sahiplerine gösteriş yapmaktadır. Bir süre sonra başka bir sinema sahibi ise şerbetçi ile anlaşarak salonunu doldurmayı başarır. 1947

KENDİMDEN BAHSEDİYORUM

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Sait Faik Abasıyanık	Yazarın Arkadaşı, Edebiyatçı
Kenan	Yazarın arkadaşı
Kadın	Akbal'ın o dönem aşık olduğu kadın

Öykü

Akbal, Sait Faik ve arkadaşları Kenan tahta bir masanın etrafındadır, Sait Faik bir şeyler yazmaya koyulmuştur. Kenan ise ıslık çalar. Akbal, elinde kalem, aklında sevdiği kadın mütemadiyen yazmaya çalışır fakat aklındakileri, istediklerini, hayallerini ve özlemlerini kağıda dökmeyi beceremez. Oysa Sait Faik ne kadarda ustalıklı ve hızlı yazmaktadır. Akbal sadece kadının adını yazar kağıda. Artık kendisinde kadını hayal edemez, hatırlayamaz çünkü gözlerini, saçlarını ve dudaklarını. Kadını sadece olduğu yerden çekip çıkartmak, O'nu ağlatmak, güldürmek hatta kavga etmek ister. Çok eskiden yine böyle tahta bir masada kendisiyle oturduğu anılarını düşünür. Ne var ki o zamanda tam yazacakken bir hikayecinin öksürüğü yazmasını engellemiştir. Sait Faik ise hala yazmaktadır, kalemi ne kadar güzel ve hızlı ilerlemektedir tam da o sırada.

Yokuştan kalabalık bir insan topluluğu inmektedir. Şüphesiz herkes kendine ait olan hayatı bir şekilde yaşamaktadır. Akbal, Sait Faik ve Kenan gibi. Bu insanlarda dünyaya sevmek ve sevilme için gelmişlerdir. Genç kızlar, genç adamlar, delikanlılarsa genç kızları sevmekte, düşünmekte ve öpmektedir. Herkes nitekim kendi dertlerini yaşar kimse başkasının sıkıntılarını tam olarak bilmez ve önemsemez.

Akbal'ın sevdiği kadın ise muhtemelen şu anda büyük yokuşu çıkmaya çalışmaktadır, elinde çantası yanındaysa üniverditeden arkadaşları vardır. Aklında ise son gittiği filmin melodisi olabilir. Genç bir

yazarın her yerde kendisini düşündüğünü ve hatta yazamadığını bilmemektedir. Akbal, yine başlayamaz hikayesine, sadece bunları düşünmüştür fakat yazmayı beceremez kendince. Kadını kendi içinden kağıda taşıyamaz, Sait Faik ne kadar güzel yapmaktadır, Kenan Harun ise alaturka şarkıyı mırıldanır. 1946

ŞİMAL SOKAĞI

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Şimal Sokağı karanlıktır, güneş görünmez. Gecenin karanlık vakitlerinde ve sabah sisi karanlığında buradan geçen insanların yüzleri görünmez. Dar sokağın iki tarafında da uzanan yüksek yapıların hayaletleri durur. Vakit gece yarısı olduğunda merdivenli soslardan ayak sesleri duyulur. Ardından kapı kapanır. Sabaha kadar başka bir ses yükselmez etrafta. Odalarda zayıf, belli belirsiz ışıklar yanar. Güneş doğduğunda ortalık az az aydınlanır, zayıf vücutlu kadınlar ve çirkin vücutlu adamlar kapılardan çıkar fakat kimsenin yüzü belli değildir.

O ise bu sokağa ilk geldiği vakitleri düşünür, gözleri ilerdeki 'kasvetli bina'dadır. Penceresi, camı hep kapalıdır. Perdesi hiç hareket etmemiş, camından dışarı kimse bakmamıştır. Sokağa ilk geldiği zamanları düşünür, eski pardesüsü üzerinde, elinde bavulu sokağın koyu karanlığına bakmıştır. Gideceği yeri kibritleri yaka yaka bulmuş, kapıyı yumruklamış, yüzü karanlık, ifadesi belirsiz bir kadın kapıyı açmıştır. Odayı kiralamak istediğini belirtince içeriye alınmış, kapkaranlık evde elektriğin olup olmadığını sormaya bile çekinmiştir. Daracık odaya mumu bırakan kadın elektriğin arızalı olduğunu söylemiştir. Birkaç gündür Şimal Sokağındadır, karanlıktan kapıyı açan kadının yaşını anlamaz. Sokaktaki insanlarda herkes gibidir. Üzgün, düşüncelere dalmış bir haldeydiler, kimdiler, ne iş yaparlardı bilinmez Şimal sokağına bakan caddeleri düşler. Merdivenli sokağın en sonunda tramvayların ve arabaların bol olduğu ışıklı başka bir cadde vardır. "Vitrinler aydınlık, sokaklar gürültülüdür, insan kendi yalnızlığını duymaz... Kime selam versen alır, hangi kadının koluna girsen kabul eder. İki kadehten sonra dünya senindir, o büyük sinema vitrinleri, çorap mağazaları, pastahane vitrinleri insanın içini açar. Dünya Şimal sokağından ötelerdeydi. Buraya adım atınca insan bütün sevinçlerinin uçtuğunu duyuyor, o korku veren ölü camlar, dilsiz kapılarla karşılaşınca ürküyordu." Havanın nispeten güzel olduğu, henüz bozmadığı zamanlardır, yağmurlu ve gök gürültülü bir Şimal Sokağının düşüncesi bile korkutucudur. Bir insan sanki bıçaklanacak, ardından bir kadının keskin bağıırışı, sesi yankılanacak, polis gelmesiyle koşuşturma olacaktır. Genç adam yatağına yatmıştır, düşlerinde üst kattaki odadaki kadının mahrem görüntüleri vardır. O odaya çıkmayı kadını izlemeyi düşünür ama belkide yanında başkası vardır. Akabinde ayak sesleri duyulur, biri iner, uykusu kaçar.

Işıklar içindeki caddeden geçip Şimal sokağına geri, fakat her yer olabildiğince aydınlıktır. Bütün pencerelerden ışıklar görünür, sadece karanlık olan kendi penceresidir. Ortalık bir sihirbazın değneğiyle değişmiş gibidir. Sigara yakar, kapıyı çalar, olabildiğince heyecanlıdır, zayıf bir kadın görünür üzerinde rob vardır. Kadın önden gider, O ise eşyalarını toplar, yavaş yavaş merdivenlerden iner. Şimal sokağı gene karanlık ve sislidir. 1947

SOLUK RESİMLER

Kişiler

Oktay Akbal

Baba

Eserin yazarı

Yazarın Babası, Avukat

Öykü

Akbal zaman zaman kırkbeş yaşında vefat eden babasının soluk resimlerine bakar. Bazı resimlerde babası Birinci Dünya Savaşında bıyıklı bir subaydır, bazılarında ise cüppesi sırtında bir avukattır. Bazı resimlerde düşüncelidir, bir gazonunda sandalyededir. Akbal, sanki resimlere baktığında babasının hayat hikayesini görür. Sevinçlerini, acılarını hayal eder.

Bazı resimlerde tüm aile birlikte, Çamlıca'da bir hasır üzerinde annesi ve babası yanyana, Akbal ve kardeşleri etraflarındadır. Annesi mahzun bakar, Akbal henüz dünya ile tanışmamıştır. Babasının

yüzünden hislerini anlamak kolaydır, ailesi etrafında sanki anın mutluluğunu fotoğrafa yansıtmaya çalışmaktadır. Akbal'da bazı anıları hatırlar bu geziden; arabaya bindiklerini, ellerindeki paketleri, ağabeylerinin ve babasının yaktıkları ateşte pişirdikleri kebabları, yalnız başına ağaçların altındaki gezisini, Boğaz'a doğru ilerleyen vapurlara bakışlarını düşünür.

Akbal, resimlere bakmayı sürdürdüğünde içinden hem ağlamak, hem de gülmek gelir, gönlünü bir ağırlık kaplar, bir fotoğrafa bakıp bakıp ağlamanın komik olduğunu düşünür ve güler. Nitekim aslında kolay olan ağlamaktır der. Babasının bir resminde ise oldukça sert bir yüz ifadesini, bakışını görür. Sevdiği bir gazinoda yalnız başınadır, Akbal, o esnada babasının neler düşünmüş olabileceğine takılır. Annesi ile de çok bakmışlardır bu resimlere, genellikle sadece bakar ve kalırlar, her ikisinde konuşamaz, suskun kalır. 1947

BULVARDAKİ DURAK

Kişiler

Oktay Akbal
Adam

Eserin yazarı
Otobüs durağı mütemadiyen yazı yazan adam

Öykü

Akbal'ın yaşadığı muhitteki otobüs durağı çoğu insanın dikkatini çekmez, insanlar hayatın koşturması içindedir. Ahşap evlerle çevrelenmiş dar sokaklar tramvay caddesine çıkar. Zaman içinde her şey değişmiştir. Asfalt cadde semti tamamen değiştirir. Yazın sıcakta, kışın yağmurda, soğukta beklemek zordur, neyse ki üç dört ameleyle durak yapılır. Durağın parlak camdan yapılmış yerleri zaman içinde tozlanıp kirlenir, bazıları durağın duvarlarına müstehcen yazılar ve resimler yapar. Bu izler ilk başlarda temizlenmeye çalışılsa da bir süre sonra kimse başa çıkamaz. Akbal, yazılanları çizilenleri okumaya çalışır, fakat çevredeki insanlardan utanıp dikkatli bakamaz. Bir seferinde durağın nisbeten boş olduğunu gördüğünde can sıkıntısından yazılara, çizilenlere bakar. Bu esnada dalıp otobüsünde kaçırmıştır. yazıları yazanların sevdalarını, ne yapmakta olduklarını, hayata karşı bıkkınlıklarını ve mevcut zamanda ne yaptıklarına dalar. Bir süre sonra bulvardaki durak Akbal'ın bir dostu, arkadaşı olur. Otobüse binmeden evvel neler yazıldığını okur, takip eder. Artık çevredeki insanlardan çekinmeyi bırakmıştır. Hatta duraktaki insanların o yazılara hayat verenlerden olup olmadıklarını anlamak için etrafını izler. Bazı yeni yazıların anlamları, içeriği yoktur. Özellikle sevdasız bir dost olarak gördüğü birinin yazılarının devamını, akıbetini merak eder. Karanlık bir Nisan akşamında Akbal sıkıntılı vaziyette dolaşırken durakta elinde sigarayla yazı yazan o kimseyi görür, adam fark edilmenin etkisiyle korkup kaçır. Ertesi gün durağa gider, neler yazdığını okur, "Sevmiyorum bu dünyayı ben artık – Dahi başbuğ yapsalar - Ne malında gözüm var, ne kahpesinde – Bana el değmemiş kederler lazım – Ölümünden beter, ölümünden öte" 1948

BİR HASTALIKTAN SONRA DÜNYA

Kişiler

Oktay Akbal
Kadın

Eserin yazarı
Akbal'ın o dönemki sevgilisi

Öykü

Akbal aylarca odasında, yatağında hasta yatar. Önemsiz gibi görünen ateş çok ciddi boyutlara ulaşmış, çoğu zaman eşi dostu, sevdikleri, annesi kendisinden umudu kesmiştir. Yakınları sağlığı için dua ederken Akbal ölümüyle hayattan kaybedeceği her şeyi düşünmüştür. Sağlığında asla aklına getirmeyen aylarca kapalı bir odada, eşyalara, perdelerle bakarak kalacağını ama hastalık kendisinde bu düşünceleri de değiştirmiştir. Odasındaki takvimi kaldırtır, günün, mevsimin ne olduğu artık önemli değildir. Sevdiği insanların, hele O'nun gelmesi, başında yardım etmeye çalışması sadece kendisini heyecanlandırır, sevindirir. Aniden hastalandığı gibi, bir anda da iyileşir, özlediği sokaklara koşar, insanlar yüzüne daha güzel görünmeye başlamışlardır. 1947

KALABALIKTAN BİRİ

Kişiler

Okta Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Uzun zamandır gelmediği eski sokağına gelir, tanıdıklara görünmek, kendini belli etmek istemez. Eski binaların çok azı yerli yerindedir, yeni yapılar yükselmiştir. Camını kırdığı bir evi hatırlar. Evleri seyreder, içlerindeki hayatları merak eder. Sokağın kalabalığına karışır. Gazete satan çocuğa bakar, hep kötü havadisler vardır gazetelerde de. “Şu gazeteler niye bir gün de güzel ferahlık, mutluluk duyuran bir haber vermek istemezler? Hep cinayetler, harpler, ardında koşarlar. Katillerin resimlerini ilk sayfalara basarlar da insanlığa güzel şeylerden; aşktan, kardeşlikten bahsedenlere, şairler, sanatçılara kızarlar, onlarla eğlenirler?..” der. Kalabalıkta yürümeye devam ederken, bir gazete satın alır, senelerdir huzursuzluk ve endişe ile dost olmuştur ama etrafındaki insanlar rahattır. Kimse kendisi gibi okuduklarından korkmuyor, endişelenmiyordur. Yarın onu görecek, gündelik olaylardan konuşup ikisi de gidecekler yere doğru ayrılacaklardı. Birden kendisine arabanın çarpmak üzere olduğunu anladı, biri kolundan çekip ikaz etti. Ceplerini karıştırdığında az para olduğunu gördü, maaşı almasında da vardı daha, yine huzursuz oldu. Tekrar sigara yaktı, çevresindeki insanlardan bazıları gülüşüyor, bazıları neşeli, gazinolara gidiyorlardı. Bu kalabalık içinde insanların dertleri, tasaları benzer aslında özünde aynı çile etrafında toplanmışlardı. Kendisi yalnız değildi onların içindeydi.

ŞEHRİN IŞIKLARI SÖNDÜ

Kişiler

Okta Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Kentin ışıkları artık yanmamaktadır, esnaflar dükkanlarının kepenklerini indirir, perdeler örtülür, daireler kapanır. Caddeler birden tenhalaşır. Tramvaylar insanları doldurur, caddelerde bekçiden ve az sayıda insandan başka kimse kalmaz. Akbal ise yalnız kalmaya alışmıştır, insanların sokakları terk ettikleri zamanlarda, elleri ceplerinde rahatlıkla yürür. Evlerden gelen hüzünlü melodilere kulak kabartır, süzülen ışıkları izler. Evlerde acıyı yaşamış, acıyla yoğrulup bu zamana gelmiş insanların olduklarını bilir.

O ise böyle zamanlarda pencerenin başında değildir, Akbal, iri binaya bakar. Kahveye gider, kahvede herkes kendi havasındadır, iki emekli tavla oynar, çirak Arap havası bulmak için karıştırır durur, şair arkadaşları ileri sigara içer, bir süre sonra Akbal dostunun son şiirlerini dinlemek için yanına gider. Vakit gece yarısı olduğunda caddeye yürürler, solgun fenerler altında onları bekleyen kadınları görür, bir kahramanlık hissini yaşarlar. Bir zaman sonra ıssız bir meydana geldiklerinde kadın yanlarından ayrılır, onlar bu kent kalabalıklarında olanları düşünürler. Sigara içip insanların yaşadıkları acıları kendi içlerinde yaşarlar.

SAAT DOKUZDAN SONRA

Kişiler

Okta Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Saat dokuzu geçtiğinde içinde sıkıntı başlar Akbal'ın, Ağustos ayının sıcağı üzerinde içini bir hüzün duygusu kaplar. Biraz sonra O'nun kendisinden ayrılıp sokakta kaybolacağını bilir. Gazino, vapur iskelesi, insanlar, sokaklar kendisinde düş ve gerçeklik algılarını karıştırır. Kendini heyecanlandıran şeyleri düşünür, vapura bindikleri zaman içlerini kaplayan huzuru farkeder. Gülmelerini, konuşmalarını ardından çöken hüznü hatırlar. Hayaller kurarlar. Ne zamanki gerçekler fark edilir, düşlerindeki masalda biter. O'nu, ne yaptığını düşünmeye başlar. Düşünceleri içinde karışık bir hal alır Akbal'ın. Mutluluk, hüzün, hayaller içindedir. Saat dokuzun ardından, ta ki vakit gece yarısı olana kadar hep bu

düşünceler etrafında boğuşur. Olmadığı zamanlardaki yalnızlıkta oyalanır düşünceler ve hayallerle.
1949

BİZANS DEFİNESİ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Anne	Yazarın Annesi
Baba	Yazarın Babası, Avukat
Sahir	Yazarın Ağabeyi
Semih	Yazarın Ağabeyi
Nihat Bey	Define arayan akraba

Öykü

Akbal'ın çocukluk zamanlarıdır, ağabeyleri ellerinde kazma, kürek kendisinin elinde gaz lambası surların dibinde bulunan mağarada define ararlar. Oktay Akbal içeriye girmeye çekinir, annesi defalarca tembih etmiştir girmemesi için fakat bu mağaranın içinde bulabilecekleri hep bir umut olmuştur onlar için. Kuşaklar boyunca aile bu mağarayı bulmak için uğraşmış, mağarayla alakalı hikayeler nesilden nesile aktarılmıştır. Hatta, babasının amcası olan Nihat Bey, korkak, zayıf bir medrese talebesidir, eğitimini yarıda bırakarak hayatını bu mağaraya adamıştır. Hep bu hayal ile hayatını geçirmiş, en sonunda da evden hiç çıkamamıştır. Babasıda uzun yıllar mağaranın içinde define olduğuna inanmıştır. Yılla geçtikçe umutlar azalmış sadece arada tekrar bir şans denemek için konuşmalar olmuştur. Özellikle Pazar günleri Akbal Ailesi içinde aceleyle yemek yenir, çocuklar mağarayı kazmaya başlar, babaları ise bir süre sonra ortadan kaybolurmuş. Bir zaman sonra bir komşuları mağaradan tekin olmayan seslerin geldiğini söylediğinde artık aile mağaradan korkmaya başlarlar. Akbal, düşündüğünde çocukluğundaki bu mağaranın kendilerine sevinç ve umut yarattığına, Bizans hazinesinin muhtemelen kendilerini bilerek aldatmalarına neden olduğunu fark eder. 1948

KIZKIRAN HAYDAR

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kızkırın Haydar	Yazarın arkadaşı
Kadın	Haydar'ın kadın arkadaşı
Anne	Haydar'ın çamaşıra giden annesi

Öykü

Eski zamanlarda herkesin dertleriyle bütünleştiği şarkılar, tangolar değişmiştir. Gramafonlar, radyolar, kıyı kahveleri de artık çalmaz onları. Akbal'ında gizli hislerine eşlik eden melodiler vardır. Duyduğu zaman kendisini o özlem duyduğu günlere, anılara taşır. 'Mehtaplı bir gecede' diyerek başlayan şarkı kendisini saklambaç oynadığı zamanlara taşır, o zaman yanında olan arkadaşlarıyla geçirdiği anlarda mutlu olduğunu düşünür. Gelecek yılların sürprizlerinden habersiz günün olağan akışı dahilinde yaşayan çocuklardır onlar.

Asıl olarak Akbal'a o eski Haziran günlerini, şarkıları hatırlatan insan Kızkırın Haydar'dır, annesi çevre evlere çamaşıra gider, sokakta uygun fiyata kiralanan kulübelere birinde yaşamaktadır. Rastlantı üzeri tanışmışlar, sonradan ardaşlık kurmuşlardır. Oldukça çapkındır, yaşlılarının oynadığı oyunlardan çok karşı cinse ilgi duyar. Her sokakta, birçok kızla yakınlığı olmuş, zaman zamanda başı derde girmiştir. Kızkırın Haydar kendisine mütemadiyen eski ve yeni ilişkilerini anlatır. Akbal bilemez hangisinin doğru hangisinin yalan olduğunu.

Dolu dolu geçen o yazın akabinde Akbal ve ailesi o sokaktan taşınırlar, sadece bir kez annesi evlerine çamaşıra gelir, Haydar'ın askere gittiğini anlatır. Nice zaman sonra Akbal tramvayda karşılaşır Haydar ile. Yanında hiç güzel olmayan, ihtiyar surat ifadeli bir kadın vardır. Akbal'ı tanımaz, kolkola ayrılırlar kadınla tramvaydan. Akbal eski arkadaşının ardından 'mehtaplı bir gece'yi çalmak ister. Ancak, o eski şarkıların ardından içinde birçok hisde ölmüştür. 1948

ESTER İLE ROZA

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Ester	Musevi kız
Roza	Musevi kız
Adam	Akbal'ın sinemada çalışan arkadaşı

Öykü

Musevilerin yaşadığı sokağa girdiğinizde, o canlı atmosferi, renkli kıyafetler içindeki insanları, kızıl saçlı çocukları, parlak, keskin bakışlı kızları ve yaşı geçkin olmasına rağmen genç ruh taşıyan kadınları görürsünüz. Hep bir gürültü ve uğultu vardır. Birden kahkahalar eşliğinde tüysüz bacaklarıyla dikkat çeken kızlar çıkar. Herkesin oldukça mutlu görünmesi esasen merak uyandırır. Akbal, çoğunlukla onların dar ve pis sokaklarına, kalabalığına endişeli olarak girer ama çıktığında onların sevinçli hallerinden alır. Orada yaşayan küçük kızlarda kısa sürede açılacak, dünyaya kendilerini bırakacaklardır.

Akbal, Ester ve Roza ile ilk tanıştığında onlarında canlı, kıpır kıpır, neşeli, bol kahkahalı, kısa etekli benzer bir Musevi mahallesi kızlarından olduğunu düşünür. Onlar sadece yazın açık olan bir kenar mahalle sinemasının gişesinde çalışmaktadırlar. Sinema içerdekilere uygun vaziyette her daim hareketli ve gürültülüdür. Akbal'ın bir ortaokul arkadaşıda makinist olarak o sinemada çalışmaya başlamıştır. Her akşam Haliç'e kuşbakışı bakan yokuştan beraber giderler. Akbal sinemaya gittiğinde kendini başka bir dünyada hisseder. Arkadaşıda gelmeden evvel oradaki işinden duyduğu memnuniyeti ve tanıştığı kızları anlatır durur. Roza, şımarık yapılı, birçok erkekle gezen, kumral bir kızdır. Ester ise utangaç gici görünür ama anasının gözüdür. Arkadaşı film başlayınca hemen Ester ve Roza ile sohbete gider. Sinema bittiğinde Roza'nın ağabeyi gelir kızı eve götürür, Ester ise evi yakın olduğundan tek başına dner. Ester'in tüm aileside çalışmaktadır, evelden makinistlik yapmış, şimdi İsrail'de olan bir de nişanlısı vardır. Ester, nişanlısından gelen mektupları okur, kendisinde İsrail'e yerleşeceğini anlatırmış. Akbal, sanır ki Ester ailesiyle hep oturur, kendi çeyiz hazırlıklarını yapar, gelinliğini diker. Akbal ve arkadaşı, yürüyüp yokuşun tepesine çıktıklarında Ester'i, Roza'yı ve orayı unuturlar. Kendi hayallerini dalarlar. Roza'nın neler yaptığını, kendisine eşlik eden ağabeyini düşünür. Arkadaşı ona yeni bir kız arkadaş bulacağına dair teselli eder. Akbal mütemadiyen sinemaya gider, sanki sinemada çalışan bir müstahdem gibi olmuştur. Gişede kızlarla sohbet eder. Hep Roza'nın hayali içindedir. Ester sonunda Roza'ya karşı ilgisini fark eder, Roza'nın evli olduğunu, sabahları bir terzide çalıştığını, kimseyle gezip tozmayacağını ve bunları kimsenin bilmediğini söyler. Yakında İsrail'e gideceğini ve hayallerini anlatır. İsrail'de artık yenibir ülke inşa edilmektedir. Akbal, arkadaşısıyla konuştuğunda, arkadaşıda Ester'in ciddi düşünülecek bir kız olmadığını, ancak gönül eğlendirmelik insanlar olduğunu söyler. Akbal, Roza'nın gerçek hikayesine arkadaşına anlatamaz bile, zaten inanmayacaktır. Bir süre sonra O'da sinemadaki işini bırakır, bir daha hiç Ester ve Roza'yı görmezler.

CAMBAZLAR

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Madam Anjel	Cambazhane sanatçısı
Mösyö Aleks	Cambazhane sanatçısı
Matmazel Nelli	Cambazhane sanatçısı

Öykü

Haziranın ilk haftalarında Akbal'ın semtinde cambazların geleceğini haber veren soytarılar görülür, soytarılar peşlerine yerel halkıda takarak şarkılar söylerler. Etraf dikkat kesilir, bu sefer hangi güzel kızın geleceğini düşünür, heyecanlanır. Atlas cambazhanesi artık altı aylık turunu tamamlamıştır. Şovlarını göstermeye, ölüme meydan okumaya gelmişlerdir. Akbal'da soytarıların arkasında sokak sokak gezinir, en nihayetinde cambazhaneye varır. Cambazhane denilen de iki direk ile tutturulmuş çadırıdır. Çoğu kimse paralı olan alana girmez, kenardan bedavaya izlemeye çalışır fakat bir süre sonra Matmazel Nelli, üzerinde şortu, kırılarak izleyicilerden para almaya çalışacaktır. Kazanılan para

mahallelinin ta çocukluğundan tanıdığı, işveli, esmer kızı Aleksî'ye gider, Aleksî eski çocuk halinden çıkmış güzel bir kadın haline gelmiştir. Madem Anjel ise kırk yaşını geçmesine rağmen hala güzel vücutlu, kadınsı, en zor gösterileri yapanlardandır. Mösyö Aleksî ise kaç yaşında olduğunu asla belli etmeyen, muhtemelen otuz ile elli yaş aralığında, hafif kır saçlı, geniş omuzlu, uzun boylu, bir eliyle Anjel'i, diğeriyle Nelli'yi havalara kaldıracak kuvvettedir. Kendisi takla atma gösterilerine bulaşmaz, bu tür işleri yüzü boyadan tanınmayan soytarılara teslim eder. Cambazhane Haziranın ilk günlerinde temsile başlar, aniden bir sabah vakti toplanıp kaybolur. Akbal ve abisinin tam sınav dönemlerine denk gelen cambazhane günlerinde kendileride buraya gitmekten vazgeçemezler. Akbal kenarda akranlarını ararken abisi parayı öder izler. Türlü türlü oyunlar, temsiller herkesi memnun eder. Akbal, Nelli'yi bacaklarından ve söylediği şarkılardan hemen ayırt eder. Cilveli Anjel ise sanki şekerinin oğlunun sevdasıyla verem eden kadın değildir, yağ bağlamış, şişman ve göbeklidir. Hala semtin yaşlıları arasında bu öykü sinir ve öfke ile anlatılır. Hatta Aleksî'nin de bilgisi dahilinde Anjel her sene başka bir zengin adamı ağına düşürmüştü. Zaman içinde Nelli'de annesinin yolunu tutar. Cambazhanenin gelişi ile her sene başlayan aşk ve macera oyunları hiç bitmez. 1951

GAR

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın ve Adam 1	Gardaki zengin çift
Kadın ve Adam 2	Gardaki köylü, fakir çift

Öykü

Akbal, garı ve gara gelen yolcuları izler, İstanbul'dan yataklı tren ile gelenler hamallara eşyalarını verirler, kimisi arabalara yol alır, askerler belirsizce beklerler, hademeler işlerinin telaşındadır. Bir süre sonra bu kalabalık kente yayılacaktır. İstasyon gazinosundaki garsonlar sigaraları ellerinde, kendi havalarında yataklı trenden kalan son yolcuları seyrederek. Eşyaları yerleştirme telaşı bitmez bir türlü, bir telaş gider durur. Akbal sergilerdeki gazetelerin haberlerine göz atar. Tezkeresini yeni almış olan askerler birbirleriyle tanışmaya başlamışlardır. Kimi Van'lı, kimi İzmir'lidir. Artık sohbetleri sırlarına, serüvenlerine kadar uzamıştır. Muhtemelen bir daha karşılaşamayacaklardır. Akbal, çömelen, bağdaş kuran, evlerinin çok ötesinde bulunan bu insanlar ile birlikte olmayı hisseder. Artık yataklı trenden kalan yolcularda işlerini bitirmiştir. Yiğınla eşyaları olan kürklü kadın kocasının koluna girmiş, hamalla yol alır. Kocasını kılık kıyafetinden kalantör bir adam olduğunu belli eder. Bozkır kentinde bunaltıcı, sıkıntı veren bir kış günüdür. Konuşmak bile insanın içinden gelmez. Gişenin açılmasıyla, asker gençler biletlerini almaya başlarlar, yataklı vagonun elit yolcuları gitmiştir, artık, garsonlar gevezeliğe devam etmektedir. Ortalıkta Akbal'ın haricinde çok az kimse kalmıştır. Gar sessizliğe teslim olur. Akbal, bu sessizlikten kurtulmak ister, bir gazete almayı düşünür. az ötede bembeyaz bir köylü kadını ile çökmüş bir halde adamı görür. Yanına gelirler, Akbal'a ellerinde tuttıkları paranın bilete yetip yetmeyeceğini sorarlar. Bozkır kentinin renkleri, mağazaları, anıtları, sesi vardır kadının üzerinden, ışıklı gece vardır tüm gürültüsüyle öte tarafta. Sanki bu kent ve coşkusu her zaman mevcuttur ama insanlar değildir. Ne kadar yataklı vagonlular, kürklüler olsa da kimse yoktur. Adam tekrar sorar, "Efendi, hastahaneden çıkardık. Bilet alcaaz da, bu para yeter mi ki?" 1950

İLK GENÇLİK SEVDALARI

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Çocuk	Akbal'ın bisiklet ve sinema tutkunu arkadaşı

Öykü

Akbal, arkadaşının hevesini kırmamak için sever görünür bisikleti, oysa hiç iki tekerlek üzerinde gitmenin hayalini kurmamıştır. Ne var ki arkadaşının mütemadiyen anlattığı iki sevdası vardır hayatta; bisiklet ve sinema. Akbal çok sever arkadaşını, çok zengin sinemacı bir ailenin iflas atmış çocuğudur. Durumları iyice kötüleştiğinde artık onların semtinde yaşamak zorunda kalmışlardır. Hep anlatır eskiden babasına sinemada yardım ettiği zamanları özlemle. Akbal'da sinema delisidir aslında,

beraber kataloglara bakarlar, sinemadan, sinemacılardan söz ederler, hayallere dalarlar. Zamanında babası ve ailesiyle beraber çok kurmuşlardır sinema sahibi olma düşlerini. Beraber çalışacaklardır ama gişede duramayacaklarını bilirler. Kimseden para alamayız en sonunda iflas ederiz derler. Arkadaşının odasında sürekli bu hayaller kurulur, bir de arkadaşının tutkusu olan bisiklet. Aslında ikisinde hiç parası yoktur, üzerinde yıpranmış elbiseleri, ayaklarında eski ayakkabıları vardır sadece. Tatil günleri tramvay yolunda gezer dururlar, hayaller kurarlar. Kapısında sinemaya bakarlar, bisikletçi vitrinine iç çekerler. Esasında Akbal'ın ilgisini çekmese bile belli etmez.

PARKTAKİ KANEPE

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Bahçevan	Park bahçevanı
Bekçi	Park bekçisi

Öykü

Yağmur ardındaki serin rüzgarda yine gelir şehrin yüksek bir tepesinde bulunan birkaç senelik parka, kanepelere oturur. Buraya gelenler parkın kanepesinde oturup, bir sigara içerek çevreyi izlesede hatta izlemese bile sıkıntılarından, yüklerinden hafifler, ne yazık ki, artık parka gelen yok. Her yer ıssız, ne bir emekli gelip gazetelerini parkta okuyor, ne de kimse sohbet ediyor. Oysa, seneler evvelinin Eylül gibi her şeyin yeniden canlanması mümkün. Sadece şu anda bahçevan ve muhtemelen bekçi var. İlerilerden bir Amerikan şarkısı çalıyor, "Some day..." diye başlıyor. "The Man I Love" bu şarkı, adam şarkının sözlerini anlamasa bile içinden bazı duyguları hissediyor.

Küçük yollardan bu parka geldikleri ilk zamanlardan itibaren sadece çiçekler kurumuştur, diğer her şey ayındır parkın içinde. Havanın erken kararığı bir günde kolkolaydı onlar, keten bir elbise ve beyaz ayakkabılarıyla. Lüks ışıklarının parlaklığında, aysız gece vakti izlemişlerdi birlikte. Kimse bilemezdi bu parkın, kanepenin nice insanların hayallerine ortak olacağını... Onlar ayrı hayatların ve yolların birleştirdiği iki insandır. Ruhlarındaki kendilerinin bile bilmediği ışığı bulacaklardır. Adam dost mu, düşman mı bilinmeyen gece ile karşılaşır. Bir şey kendisini karanlığa sürüklemiştir. Ne olduğu bilinmez. Parkın bekçisi, birilerini yakalayabilmek için gezer, artık gitme zamanı dedi adam. Belki onu da gazinaoda bulabilirdi. Gelmeyecek olsa bile keten elbiseli kızı beklemeyi düşündü. Parktaki kanepede başlayan, parktaki kanepede bitiyordu.

Şehirde raki, şarap, gürültü ve çığlık sesleri yükselir, bir otobüs ise yolunu tırmanır. İnsan yalnız olmayı istese bile, dar demez, muhakkak sığınacak bir yer bulur.

İlerlerken gene kanepelere baktı gözleri, küçülüyor ama kaybolmuyordu. Anılar gelip gider tam o sırada. Dolmuşa binip gidecektir, parktaki kanepeler tüm kaçanların gene kendisine geleceğini bilir. 1950

HAVUZLU EV

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Adam	Havuzlu evin sahibi aksi adam
Kadın	Havuzlu evin sahibi kadın
Bebek	Çiftin çocuğu

Öykü

Akbal'ın semt içinde çoğu zaman rast geldiği purolu, siyah kaşlı, büyük göbekli, koca burunlu adamla, sarışın, uzun boylu, güzel kadını, semtin en güzel evlerinden biri buluşturmuştur. Kenar mahallelerin, semtlerin enteresan bir özelliğı vardır, buralarda genellikle kadınlarda, erkeklerde birbirlerine benzerler. Hatta okula giden çocuklar ve genç kızlar içinde bu durum ayındır. Bu sebepten bu semtlerde kendilerinden başka birilerini görmek yerel halkı şaşırtır. Akbal'ın da dikkatini çeker adam, tramvaya binerken asla gülümsemez, diğer işçiler, yolcular ve memurların içinde bu Halifaks şapkalı, pahalı çantasıyla diğerlerine karşı tehditkar, küçümseyen ve korkak bir eda içindedir, kimseye yer vermez hatta hamileleri ve ihtiyarları görmemezlikten gelir. Tramvaydaki diğer yolcuların kızmasına aldırış etmez. Akbal, adamın nereye gittiğini merak etse bile, ondan evvel indiğinden bilemez. Bazı

zamanlar aynı kanepeye denk gelirler, konuşmak ister ama adam hiç orali olmaz hatta bakışlarıyla korkutur kendisini. Uzun süre Akbal bu adamın kim olduğunu, neden ara ara tramvaya binip ardından bir süre kaybolduğunu anlayamaz, zaten bu önemli değildir kendisi için. Aslen önemli olan sarışın kadının kocası olmasıdır. Ne berber, ne de bakkal kim olduğunu bilemez adamın, kimse ile konuşmaz. Bir zaman sonra mahallede yeni bir ev yapılır. Ortasında havuz ve fıskiye olan ev dikkat çekicidir. Ardından eve pahalı mobilyalar eşliğinde adam ve kadın taşınır. Kadın adamı candan uğurlarken, sert, kızgın bakışlı adam gülümsemektedir. Akbal, uzun süredir tanıdığı bu adamı sanki gerçek hali ile gördüğünü düşünür. İnsanları yanlış tanıdığını, doğru analiz edebilmeyi öğrenmesi gerektiğini sorgular.

Artık evin önünden gelip geçerken, sanki havuzlu evin kendinin olduğunu hisseder, önünden geçerken huzur duyar. Muhakkak o asık suratlı adamda bu evde sarışın kadınla sevişirken tatlı, yumuşak bir adam haline geliyordur. Bir seferinde Akbal, içinde havuzlu evin önünden geçmek için müthiş bir istek duyar, adamda kadında oradadır, hatta kucaklarında birde çocuk vardır, evin sakinleri çoğalmışlardır. Adam ailesine gülümseyip, çocuğu öper, tramvaya biner. Adam gene aynıdır tramvayda, suratını asar, kimseye yer vermez, Akbal ise O'nun bu aksi hallerine hep bir bahane yaratır içinden, borcu vardır der, rahatsızdır der. Bu durum zaten kendisini yanlış hayallere sürükleyecektir. Havuzlu evdeki adamın aslında dolandırıcı olduğu, cevaevinde yattığı ve en sonunda zengin bir ailenin kızını baştan çıkarıp tüm parasına konduğu duyulur. Sonrasında da adam kadının tüm mücevherlerini alarak kaçtığı, kadının dava açsa bile hiçbir şey kurtaramadığı konuşulur durur. Olanlar Akbal'ın ev ile kurduğu tüm düşünceler ve hayallerinin acı bir sonu olur. Ev ve havuz yerli yerindedir hatta ev kiracıların taşınmasıyla kalabalık bir hale gelmiştir. Sarışın kadının annesinin evine taşındığı duyulur. Akbal, onlardan sonra yine kendini insanlara, insanların büyüklüğüne ve ölümsüz oluşlarına dair sebepler arar. 1947

SONRA TREN KALKTI

Kişiler

Oktay Akbal Eserin yazarı

Öykü

Trenin kalkmasıyla ortalıkta simit ve su satan çocuklar dağılmaya başlarlar, O kompartmandan arta kalan hayale doğru elini uzatır, banliyö istasyonundaki heyecan dalgaları insanlar gibi kaybolur. Acaba hala pencerede mi diye düşünür, yoksa dergiye mi dalmıştır? Biri gelir, Tuzla'ya giden tren yolu olmadığını sorar. Kendisi bilmez Tuzla neresi? En doğru olanı görevli memura sormaktır.

Çok şey vardır anlatmak istediği, gene buluşacaklarını söylemiş ama gitmiştir gideceği yere. Adam ağlamaklı olmaya başlar. Akşamın olmasıyla esnaflar yavaş yavaş kapatmaya başlarlar dükkanlarını. Neşeli bir kadın kahkahası çarpar kendisini bir tokat gibi, her şey düşmana dönmüştür artık kendi gözünde. İstasyona yürümeye başlar, bir şarap masasındadır şimdi, şarap, salatalar ve sigara. Acaba nerededir arkadaşı şu anda? Treni de kaçırmıştır. Çevre masalardaki insanların kim olduklarını, nerelerden geldiklerini hayal eder.

Kesin dergiye karıştırıyordur şimdi, tren nerelerden geçiyordur, yıkılan köprü de hala yapılmamıştır belki. Saat geçtir, muhtemelen kuşetlerin açılması için konuşuyorlardır. Acaba kent mi, taşra mı belli olmayan bu yerdeki dört kadeh şarabı içmiş, avare adamı düşünüyor mudur? Hesapta nasıl bu kadar yüksek gelmiş olabilir? Altı üstü dört bardak şarap ve bir şeyler halbuki. Hesabı öder. On dakika sonra Haydarpasha Treninin geleceğini öğrenir. Oldukça yoğun rüzgar vardır, trençkotunun kuşağını yerlerde sürükler.

Telgraf direkleri hızla akar, içi yoğun duygularla ve anılarla doludur, elleri yüzünü kapatmaya çalışır, arkalardaki bir genç kısık kısık söylediği şerkiyi keser, trençkotlu adamın uyumaya başlamasıyla yanındaki kıza iyice yaklaşır. Oysa, tam o esnada adam hayalinde İzmit yakınlarında duran trenden şaşımış bir vaziyette bakan köylü çocuğudur. Kaçan insanı aramaktadır elinden fakat bulamayacaktır. 1948

KEÇİ

Kişiler

Oktay Akbal Eserin yazarı

Anne	Yazarın Annesi
Baba	Yazarın Babası, Avukat
Sahir	Yazarın Ağabeyi
Semih	Yazarın Ağabeyi
Küçük Kız	Akbal'ın oyun arkadaşı
Büyük Kız	Yazarın ağabeyinin sevgilisi
Anne	Kızların annesi

Öykü

Eve hediye gelen süt beyaz rengi keçi olabildiğince çirkindir, sürekli yerinde sıçrayan, ot yiyen, çirkin sesli bir hayvandır. Nitekim evde kimsede sevememiştir hayvanı Akbal'dan başka. Kendisine ait olması önemlidir Akbal için, eve gelir gelmez hemen keçisiyle zaman geçirir. Birdende büyür, büyüdükçe daha çirkin olur üstelik hiç yerinde duramaz, babasının büyük itina gösterdiği bahçesinin en büyük tehditidir. Ne bağlamaya ip dayanır, ne keçi durur. Boynuzlarının uzamasıyla toslama huyu da başlar. Ağabeyleri artık keseceklerini söyleyip dururlar. Korkulu rüyası olmuştur Akbal'ın, uykuları kaçır keçisini kesecekler diye ama hayvan babasının dut ağacına kadar çıkıp kemirmeye başlayınca artık karar kesinleşir. Akbal, akşama kadar odunluğa bağlanmış hayvanı sur dipleri, cami avlusu gibi yerlerde mahallenin serserilerinden korkarak dahi olsa gezdirmeye başlar. Nitekim, haylaz çocuklarıyla aralarında taşlı kovalamalı hadiseler geçer. Ertesi gün uzun boylu ağabeyi ile giderler keçiyi gezdirmeye, Akbal artık serserilerden korkmuyordur, yanında ağabeyi olduğundan keçiyi bile özgürce salar. Ağabeyide evden akşamüstü çıkıp rahatça sigara içebildiği için memnundur. Hatta çevreye kaçamak çapkın bakışlar atmaktadır. Zaman içinde keçi artık iyice büyümüş, zor zapt edilir hale gelmiştir. Akbal'ın gücüyle tutmakta mümkün olmadığından hep ağabeyi tutar ipini. Çevrede de başka kuzuları, koyunları çim yemeye getirenler vardır. Ağabeyide artık keçiyi yemlemeye gelmekten memnundur, kuzu getirenlerden birini gözüne kestirmiş, saçını briyantınlemeye başlamış, kılık kıyafetine itina gösterir olmuştur. Akbal çocuk aklıyla anlam veremez ağabeyinin bu hallerine. Zaman içinde keçi kuzu ile kaynaşır, Akbal küçük kızla, ağabeyide kumral kız ile göz süzer. Kardeşine her akşam küçük kızlar neler konuştuğunu, evlerinin yerini söyleyip söylemediğini sorar. Akbal aniden hastalanır, annesi izin vermez bir süre keçiyi olatmaya gitmesine. Akli ağabeyindedir hep, kim bilir nasıl zorlanıyordu tek başına der içinden.

İyileşip tekrar gittiğinde mutludur, arkadaşlarıyla buluşmuştur ama ağabeyini bıraktığı yerde bulamaz. Küçük kız güler, ağabeyi ile kendi ablasının sur dibinde öpüştüklerini söyler. Ağabeyi çok neşelidir dönerken ama Akbal öğrendiklerini söylemez ona.

Bir zaman sonra ağabeyi ile kızı dertli dertli konuşurlarken bulur, kız mütemadiyen konuşur, ağabeyi sıkıntılı vaziyette durmadan sigara içmektedir. Ertesi gün ağabeyi bohçasını alır, kapıyı vurup çıkar evden. Bir süre haber alınamaz ama derken ağabeyinin bir arkadaşı kendisinin kızın evine kaçtığını anlatan bir mektup alır. Babası şaşkındır ama işi çözeceğini söyler. Sabahında keçi gene bahçeyi kemirmektedir, babası artık bıkkın vaziyette, keçinin evden gönderilmesini söyler, çıkıp gider. Keçinin otlatılması için bir adam bulunur ama bu seferde annesi sinirlidir, bir de bunun için para verilecektir. Babası hiçbir zaman ağabeyinin bu başka eve kaçma işini nasıl hallettiğini tam anlatmaz ama bildiği kadarıyla; kızın süslü annesi babası işle konuşmaya gitmiştir, babası oğlunun ortayı bitirmemiş bir genç olduğunu, dilerse onların evinde kalabileceğini ama kendisinin asla para vermeyeceğini söylemiştir. Kadında akabinde evine gitmiş, oğlanı bohçasıyla kapının önüne koymuştur. Ağabeyide eve dönemeye çekinip birkaç ay Bursa'da bir akrabanın yanında kalmıştır. Eve geri döndüğünde ağabeyi sessiz sedasız bir haldedir. Bütünlemesiz sınıfta kalmıştır. Ev halkı gitmez hiç üzerine. Bu esnada keçinin derdi de bitmiştir, keçinin bakıcısına vesile olan hizmetçi parayı çalmış, çobanda zaman içinde keçiyi sahiplenmiştir. Annesi ise memnundur bu durumdan. Akbal, uzun süre keçisini, arkadaşlarını ve hayallerini bulmak için dolaşır durur. 1948

YİTİRDİĞİMİZ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın	Eski sevgili
Adam	Eski sevgili

Öykü

Aslında ne kadar çok değiştiğini söyleyecekti ama söyleyemedi, değişmediği döküldü dilinden, diğeri zaten her zaman açık sözlüydü, söyledi direkt değişmiş olduğunu. Sanki birbirlerinin gözlerini, saçlarını daha önce defalarca görmemiş gibi değil, ilk kez karşılaşmış gibiydi edaları. Ayakkabıları yine özenliydi, bacakları da aynıydı on, oniki sene evveliyile. Saçlarındaki aklar daha az olsa, çizgilerine yerleşen acılar olmasa, hayal eksiklikleri keşke kaybolsaydı. Kadın hala kendisini sevip sevmediğini düşünüyordu, unutmamış olmalıydı. Gittikleri balolar, çaylar, danslar vardı birlikte, sanki erkek oynadığı oyuncağın fazlasını isteyen bir çocuktuktu, hep daha fazla olsun diye geçiyordu içinden. Adam hala aynı şekilde içiyordu sigarasını. Anlatmasını istedi kadın adamdan hayatını, adam gelişi güzel yanıtlar veriyordu, uzağındaymışlar İstanbul'un daha yeni gelmişler. Karısını ve çocuklarını sordu ardından, mutlu olup olmadığını merak ediyordu. Mutluluğun arayışı içinde değildi adam, gündelik koşturmala, telaşlar içinde geçiyordu günleri, belki karısında çok önemli değildi artık onun için, herhangi bir kadını. Umutlar ve sevdalar eski zamanın işleriydi. Kadın hala kendisini sevip sevmediğini anlamaya çalışan sorular soruyordu ama asıl aklına takılan adamın neden evlendiğiydi. İki küçük çocuğu olmuştu adamın, konuşmaları artık yüzeysel, sıradan bir sohbeta sürükleniyordu. Adamın evi vardı, karısı sofrayı hazırlamıştı şimdi. Kaybolan, giden çok şey vardı. Kadın otobüse yetişmeliydi. Gerçek olan zaten hayattı. Pek çok aşk gibi bitecekti... 1953

BOŞLUK

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Şöför	Otobüsün şöförü
Muavin	Otobüs muavini
Jandarma Çavuşu	Yolcu

Öykü

"Bu boşluk duygusu sanki bir deniz anası. Bir açılıp bir kapanıyor. Ya da birdenbire başlayıveren bir çöl. Tek bir ağaç, tek bir bulut, tek bir canlı olmıyan..." Gerçektende otobüsün kirli camından görünen bir şey bulunmuyordu. Sanki dünyanın ilk zamanlarından itibaren terk edilmiş bir boşluğa çıkılıyordu. İnsanın boşluktan kurtulması aslında kendinden kurtulmasıydı, başka insanların acıları, sesleri ve sevinçleriyle dolmaktı. Her zaman görülen klasik bir otobüstü, bazı kanapeler boştu, kentten çıkılmasıyla bozuk yollara doğru ilerliyordu. İnsanlar daha konuşmaya, tanışmaya fırsat bulamamışlardı. Herkes, dalgın, düşünceli, kendi derdindeydi.

Her insan kendi içinde taşıdığı boşluğu doldurmak veya bir şekilde gidermek için farklı yöntemler buluyordu, kimisi için alkol, kimisi unutarak, kimisi ise kendini çalışmaya vererek yapıyordu bunu. Bu doğum ve ölüm arasında bir çarpınıştı bir anlamda. Otobüsten biri tuvalet meselesinin nasıl çözüleceğini soruyordu. Herkesin derdi başkaydı çünkü, o an o önemliydi. Kızılca'da beş dakikalık molanın ardından Gerede'ye gidecekti otobüs. Tarlaların yanından giderken kimse konuşmuyordu, motorun sesi ve yağmur vardı. Muavin delikanlılar ile sohbet ediyordu. "Her biri kendinden kaçmak istiyor. Kendi yalnızlığının sınırlarını yok etmek için. Bizi kim bundan kurtarabilir? Ancak, bir an süresince belki. İnsanlar, kitaplar, yaşamın türlü olayları... Ama o dev gibi denizanası içimizde birden uyanacak... Bir açılıp bir kapanacak."

Otobüsün aniden sarsılması ile muavin küfür eder, sonradan daha da hızlanacaktır, ileride upuzun sanki ufka çıkan bir yol vardır. Geçmişinden buna benzer böyle uzun bir yol hatırlar, geceyarısı geçmiştir o yoldan. Geçip giden bir aşk dalgası ve zaman vardır hatırında, bir de gazinodan gelen sesler. Başka biriydi o aşk varken içinde. Hayatının her saati belli sınırlar içerisinde geçiyordu, olmamalıydı böyle, alışılmış kalıpların haricinde farklı hisleri yaşamalıydı.

Karısı, ailesi ile gelecektir, soba yanar, mutlu mesut zamanlar geçirecektir ama içinde uyumuş olan canavar uyanır ansızın ve bir şekilde. Bu saatten sonra ödevler, baba olmak, koca olmak, o ev ve mutluluk dünyası ortadan kaybolur.

İlkokul sınıfı gibi olmuştur, şöför dergideki Rita Hayworth resimlerine bakıyor, muavin otobüsü sürüyor, jandarma çavuşu bir çift ile sohbet ediyorlardır. Birinin Bolu'da işi vardır, Ankara'yı da sevmiyormuş ama mecbur bahara gidecekmış. Kavaklıdere'deki güzel kadınları anlatır. Biride Bolu'daki bir lokantada yapılan patlıcan kebabını anlatır, herkes mutluluk için farklı düşler kurar, birinin karısı, birinin ford arabası, birinin yakaladığı soyguncu, biride sevdasından konuşacaktır. Canavar ölmüştür, evde, sevdiklerinin yanında olmak gerekir. Otobüs Kızılcahamam'a gelmiştir, sevindi herkes. "O boşluk duygusu nasıl şeydi? Onu unuttu sanki. Nasıl açılır, nasıl kapanır. Herşey o kadar tatlı, yeryüzündeki bir mucize, insanalr tabiatın bir armağanı. İçindeki denizanası öldü ha!.. Demek kimildanıyor artık! O

da bu insanlarla, onlardan biri gibidir. Onlardan biri olmanın, düşünmemenin, duymamanın, anlamamanın mutluluğu... Bu hep böyle sürse, sürse." 1953

KARANLIK BENİM ÜLKEMDİR

Kişiler

Görevli Sinema Görevlisi

Öykü

Aydınlıkta kimse ilgilenmez onunla, kimseninde umrunda değildir zaten. Filmin başlamasıyla elindeki feneri yakar, kimse kendisinin farkında olmasa bile o herkesi rahatlıkla seçebilir. Ayaklarına bir ışık gelir dış kapı perdesi hareket edince. Vücudu ışıkla yanar, ışıkla söner. Kimi bahşış verir. Film yarıya geldiğinden kapıdan giren olmayacaktır. Clark Gable, Ava Gardner vardır sahnede, öpüşme sesleri vardır salondan, onlar sanki bir hırsız gibi kaçarak terk edeceklerdir burayı. Kimi Ava'nın hayalini dışarıya taşıyacaktır giderken. Sinema kasvetlidir, kendisine bakıyorlar gibide gelir bazen. Frigo alanlar, konuşmalarına dikkat etmeyenler, sigara içenler, kendi aralarında şakalaşanlar, hiç bakmazlar ona. Sanki canı yoktur, itip giderler. Karanlığı sever gene de. Perdenin içinde olduğunu düşler, Ava'da çıplaktır, Clark Gable bu kez ilgilenmez, bakmaz ona. Düşler gene başlar, valsler, Irving Berlin valse. İnsanlar kabanlarını giyer bir zaman sonra, kalkması gerekir, zaten aydınlanmıştır ortalık. Şapkalar, paltolar, farklı farklı insanlar, esmeri de var sarışınıda.

En son çıkanlar ama hep ailelerdir. Lambalarda kapanır artık. Başka bir dünyaya giriş yapar şimdi. Cadde ne kadar büyüktür ve kendisi ne kadar yalnız. Yalnız bir sinema memurudur, zaten bekleyeni yoktur. Karanlık zamanlar kendisinin en mutlu olduğu anlardır. 1952

SİNEMANIN ARKA KAPISI

Kişiler

Oktay Akbal Eserin yazarı

Öykü

O koskoca sinemanın bir anda yanıp kül olmasına hala akıl erdiremez Akbal, nasıl fırlayıp çıkmıştır evden duyunca. O sinemayı sanki bir eski dost olarak gören kendinden başka kimsenin olmadığını düşünür hep. Ertesi sabah olduğunda sinema yerine ortada bir yığın, bir yıkıntı vardır. Orada okuldan dönen kendi çocukluğunu görür. Pek kimsenin bilmediği arka kapısı vardır, gene arka sokağa çıkar, binanın içi zaten o kadar karmaşıktır ki, kaybolur bilmeyen sinemayı. Aşıklar birkaç saat sonra çıkar kapıdan, mahallenin çocukları da haylazlıktan hep seyrederek onları. Hatta bazı insanlar içinde kendileri hikaye uydururlar.

Arka kapı zaten eğlencenin olduğu yerdir, bir seferinde uzun boylu bir adam epey sokakta gezmiş, çocuklara aradığı bir kadın olduğunu söyleyip, görürlerse Küçükpazar'daki dükkanına gelerek haber vermelerini tembih etmiştir, birde para verir onlara. Bu hafiyelik oyunu çocukları epek eğlendirmiş, oyalamıştır.

Başka bir gün rezalet çıkmıştır sinemada, polisler uzun boylu adamı götürmektedir. Sarışın, lacivert paltolu baygın bir kadın ve bıyıklı bir adamda çıkar. Anlatılanlar görür adam karısını yakalayınca bıçak çekmiştir, gazeteler bile uzun uzun yazar, ne var ki savaşı yazmazlar ama bu olay önemlidir. Bir de olayın asıl şahitleri olan çocukları kimse bilmez, hatırlamaz.

Akbal, arka kapıyı gördüğünde tüm bu anılar canlanır bir kez daha. Bir sene evvel yeniden yapılırsa sinema, yeni bir duvarla arka kapıyı da tamamen kapatırlar. Kimseninde aklına gelmez arka kapısız bir sinemanın olamayacağı. Zaten Akbal'da bir daha oraya gitmeyecektir hiç. 1949

MATMAZEL MATHILDA

Kişiler

Oktay Akbal Eserin yazarı
Matmazel Matilda Rum kızı

Jerry
Her Şimit

Mathilda'nın Amerikan sevgilisi
Mathilda'nın yakını, Alman Yahudisi kahveci

Öykü

İlk kez on yedi veya on sekiz yaşlarındayken görmüştür Akbal Matmazel Mathilda'yı, tekin olarak tanımlanmayan o evlerde yaşayan, ateş gibi bir Rum kızıdır. Yaşadığı yer o kadar tehlikeli tanımlanır ki, okul idaresi öğrencilerinin oralardan geçmesine izin vermez ama dinleyen kim? Şişman, açık seçik kıyafetli kadınlar kapı önlerine çıkarlar, gelene geçene laf atarlar, kendilerine bakan askerler, erkeklerde onları hayran hayran izlerler. Bazı zamanlar çocukların oralardan geçmelerine izin verilmez, kovulurlar. Akbal, o eski zamanlarda kafasında kurguladığı Mathilda'yı zar zor çıkarır yerinden.

Akbal, Mathilda'yı, Alman Yahudisi Her Şimit'in kahvesinde gördüğünde dudakları boyalı, sarı saçlı, bezgin ciltli, bol pudralı, çita bacaklı ve herkese gülümseyen bir halde hatırlar. Genellikle Fransızca konuşur, bazen İngilizce. Yalnız gelir ve oradakilerle bezik oynar. Yakındaki bir pansiyonda kalır, muhtemelen gündüzleri hep uyur. Akşama kadar evdedir. Bir barda veya herhangi küçük bir dans salonunda çalışır fakat kimse tam olarak nerede çalıştığını bilemez. Akbal, hep kendisi ile Mathilda arasında bir bağ veya geçmişten gelen bir yakınlık, sıcaklık hissetmektedir. Bazı zamanlar günlerce ortaya çıkmaz, hasta olduğu konuşulur. Rivayet edilir ki; bir tüccar bir Türk ile İtalya'dan gelmiştir, adam kendisini başından atıncada barlarda çalışmaya başlamıştır. Başından türlü hadiseler geçmiş, uzun süre hasta yatmıştır, o zamanlarda güzelliğini kaybetmiştir. İtalyan elçiliğinde vazifeli bir adam kendisine aşık olmuştur, tüm parasını Mathilda'ya kaptırmıştır. Akbal, bunların doğruluğuna inanmaz. O, kendi çocukluğundan gelmiş, hiç Yunanistan'ı veya İtalya'yı görmemiş bir İstanbul kadınıdır. İstanbul'a Amerikan filosu geldiğinde uzun zaman ortaya çıkmaz, onun için 'vurgun günleri' olduğu konuşulur etraftan. Radyolardan mütemediyen Amerikan melodileri çalmaktadır. Birden içeriye Amerikanlı denizci ile Mathilda gelir. İkiside çok alkollüdür. Denizci bir zaman şarkıyı duyup dans eder ardından sızar. Akbal'a Mathilda son derece çirkin görünür, durmadan Jerry'nin kendisini Amerika'ya götüreceğini anlatmaktadır. Dallas'ta ranchi olduğunu, evleneceklerini anlatmaktadır. Mathilda Jerry'i uyandırır, birlikte nasıl olduğu bilinmeyen odalarına doğru giderler. Duvara asılmış Mathilda'nın resimlerini düşünür Akbal. Topunun o sokağa kaçtığını, hayallerini ve Mathilda'yı düşünür, dalar gider. 1950

HAYALLER HAYALLER

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Büyükbaba	Yazarın Büyükbabası
Anne	Yazarın Annesi
Baba	Yazarın Babası, Avukat
Sahir	Yazarın Ağabeyi
Semih	Yazarın Ağabeyi
Kadın	Piyanyu satan Alman

Öykü

Akbal'ın dedesinin evinde biri kuyruklu diğeri kuyruksuz olmak üzere iki piyano vardır. Annesi küçüklüğünden beri piyano eğitimi alarak büyümüştür. Akbal, çalmayı bilmeseyse bile, hep alt salondaki enstrümanın başına oturur, ciyak ciyak sesler çıkarır. Annesi ve ev halkı yanına gelerek bu işkenceden herkesi kurtarır, ardından annesinin güzel melodileriyle dinlerler. Annesinin özlemi hep kendine ait bir piyano satın almaktır, zamanında Beyoğlu'nda bir piyano almaya niyetlenir, yeterli parasıda vardır fakat dedesi evde zaten iki tane olduğunu söyleyerek engeller. Ancak, dedesi verdiği sözleri tutmakta çokda güvenilir bir kimse değildir. Önce kuyruksuz olan bir şekilde ortadan kaybolur, diğeri ise birine satılır. Annesi çok üzümüştür, babası kendisinin alacağını söyleyerek eşini teselli eder, hatta evde en uygun yerin neresi olacağı ile alakalı mütemediyen düşünürler. Ağabeyi piyano gelince nasıl tangolar çalacağını anlatır. Annesi tangolara sıcak bakmamaktadır, öncelikle daha oturaklı olanlar usullere göre çalışılmalıdır. Annesinin bir çekmeceyi dolduracak kapasitede notaları vardır, arada çıkarır tozlarını alır. Chopin, Bizet, Mendellshon, Schumann, Gounod vaktiyle başarılı bir şekilde

çaldıklarındandır. Akşamlarıda radyoda dikkatle piyano dinlerler. Birçok parçayı rahatlıkla ezberlemişlerdir.

Zaman zaman babası eve gelip bir yerlerde satılık piyano olduğunu anlatır, annesini sevindirir, heveslenir ama iş satın almaya geldiğinde hep bir engel çıkar, ya pazarlıkta anlaşılammıştır, ya piyanonun bir şeyini beğenmez. Mutlaka ikinci el olması gerektiğini söyler, kendisine göre yeni üretimler eskileri kadar başarılı değildir. Akbal o zaman babasının neden böyle yaptığını anlayamaz, babasının ekonomik olarak gün geçtikçe kan kaybettiğini bilemez. Babasıda hayalperesttir bir yerde, bir şey olamayacaksa bile sanki mümkün gibi anlatır durur.

Bir seferinde gene babası sevinçle eve gelir, çok güzel bir piyano bulmuş ve pazarlığını yapmıştır. Alman madamdan alacaktır ve oldukça yenidir. Üstelik ertesi gün evine getirecektir. Uzun uzun anlatır, madamın kocası elçilikte memurdur, Berline'e dönüş yapacakları için satmaktadır, hem de notalarını hediye edecektir onlara. Aile heyecanlanır, herkes en uygun yeri düşünmeye başlar, hepsi artık piyano çalabilecektir. Sabah olduğunda kamyonu beklemeye koyulurlar, hamal nasıl taşıyacaktır, komşular şaşkın bakacaklardır. Hava kararana dek sokaktaki her sese dikkat kesilirler ama kendilerine gelen bir şey yoktur. En nihayetinde annesi ümidini keserek mutfağına döner. Babası geldiğinde ilk etapta piyano ile ilgili bir şey demez, o gün yaşadığı başka bir olayı anlatmaktadır, bir zaman sonra kadının daha iyi para veren başka bir müşteri bulduğunu söyler. Hem zaten o kuyruklu piyanonun kendi eski evleri için uygun olmayacağını, tahta merdivenlerden de üst kata çıkarılamayacağını anlatır. Annesi üzgün üzgün alt kattada olmasını kabul ettiğini söyler sadece. Akbal'ın hayalinde kalan görüntü ise hamallar tarafından sırtlanan piyano ve gıcır gıcır ses çıkaran merdivenler kalmıştır. Denize bakan yalıdan gelen annesinin melodileri ve yelkenliyi düşünür. Neticede hayallerini kimse zaten engelleyemez. 1950

ÇAMURLU YOL

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Kalabalığın içindedir Akbal, insanlar, vagonlar, arabalar gözünün önündedir ama sanki kendisi bu yoğunluğun içinde yoktur. Bir sis gibi akmaktadır. Küsmüştür her şeye, en sevdiklerinin dahi yanında olmak istemez. Her şey anlamsız, keyifsizdir artık kendisi için. Kurtulmak mümkün müdür? Bu nasıl olacaktır? Mütemediyen memurların, askerlerin, odacıların, tren işçilerinin ve kendisinin yoğun olarak kullandığı çamurlu yolu görür. Adeta bir ışık vardır orada. Yoksulluğun tüm çıplaklığı ile görüldüğü, yalın ayak çocukların, yoluk, biçimsiz saçlı ihtiyarların kömür aradığı, ellerindeki torbalara, sepetlere doldurduğu yerdir çamurlu yol. Bazen hayır için kömür dağıtıldığında uzun kuyruklarla beklerler birkaç kürek için. Onların hepsi sanki tanıdık Akbal'a, daha önceden bilir gibi hisseder. Akşamlarıda bu çamurlu yolun insanları kendi hayatlarına doğru akarlar. Onların hayatı kimseye benzemez, farklıdır. 1951

LOKOMOTİFLER

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Akbal önceden tüm lokomotiflerin birbirinin aynısı olduğunu düşünür fakat gördüğü çok sayıda ve birbirinden farklı lokomotifler karşısında şaşkındır. Çocukken bile hep çok sevmiştir trenleri. Bazen heybetleri karşısında korkar. Hatta gözünde canavarlaşırlar birden. Akbal, bozkır kentindedir, sürekli kullandığı tren hattından geçerken hep birbirlerine çok benzeyen, farklı isimlerdeki erler vardır. Kar, kış, yağmur, güneş bozkır kentinde bir trende geçer. Bir lokomotif kendine dost seçer hatta adını 'bacı' koyar. Başkasına 'babacan' der, hepsinin ayrı bir öyküsü vardır bu dostlarının. Sanki bir insan gibi karakterleri, davranışları vardır. Erkende kalkar onlar, herkesten önce uyanıp işlerine bakarlar. Günün saatine istinaden hareketleri, tavırları değişir. Bazen onlarda ürkekleşir, bir şeylerden korkarlar. 1950

KARA KARGALAR GİBİ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Anne	Yazarın Annesi
Adamlar	Eşyaları satın almaya gelenler

Öykü

Babasının ani ölümünün ardından meydana gelen ekonomik krizde Akbal'ın annesi mevcut tüm eşyalarını satmak mecburiyetinde kalmıştır. Kara kara paltolu, pis yüzlü kara kargalara benzeyen adamlar kirli pabuçları ile salona ve evin her tarafına dolmuş, sormadan, hoyratça ellerine geçen her şeyi incelemektedir. O zamanki evin kendi kafasında yer etmiş tüm görüntüleri bir bir yok olmaya başlar. Ne kadar zorunlu bile olsa bu açık arttırma ve satış işleminin ağırlığını iliklerine kadar hisseder, çok zaman içinden kara karga gibi adamlara kızmak, bağırarak gelir, yapamaz. Babasını tavlasına dokunduklarında tepki göstereceğini düşünür içinden. Artık bu kadarı da fazladır. Dünyası, hatıraları başına yıkılmaktadır Akbal'ın. Adamlar geç vakitte evden çıkarken her şeyi ucuza alabildikleri için sevinçlidir. 1951

BULUTUN RENGİ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
-------------	---------------

Öykü

Kimsenin söylemediği, beğenmediği, bulutun renginden bahseden bir şarkı vardır. Ancak, Akbal için son derece anlamlıdır. Hava kararırken Akbal, elini cama uzattığını düşler, bir şeyler arar, bulur, tutmak ister yine bir şeyleri. Şarkı gelir hayaline bir yerlerden, şarkıda bir şeyler belki kendisiyle dalga geçmektedir. Önünde duran yola bakar, bu yol kıyıya kadar varmaktadır. Sesler, gürültüler ve insanlar vardır. Başka bir yol ise bilmediği yerlere götürür. Eskiden bildiği başka bir yol büyük bir bulvar ile sonlanır. Eskidende güzel olduğu bilinir ama daha değişmiştir. Etrafta koca koca apartmanlar vardır. Marmara ve Adalar kolaylıkla görülür onlardan. O büyük binalardan bulutun rengi görünebilir der Akbal, hatta biçimlenmesinde mümkün olduğunu düşünür. Birde eski zamandan sevdiği vardır Akbal'ın. Hiç eli eline değimemiş olsa bile aklındadır hala. Hayatında boşluklar, düşler ve düş kırıklıkları vardır. Bulutun rengini ne kadar arasa da, düşünse de bulamaz. O şarkıyı da sayısız dinler fakat hep aynı hayale dalar. Başka bir düş kurması mümkün olmaz. 1949

TEDİRGİN

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
-------------	---------------

Öykü

Yağmurlu bir günde Akbal sisli denizi, apartman iplerinde toplanmayan çamaşırları, kiliseleri ve minareleri izler. Yarısı içilmiş çayı ve şiiir kitabı vardır, her yerden uğultu sesleri gelmektedir. Gazinolarda insanlar doludur şimdi der içinden. Daha öncede böyle dalarak düşünceli zamanlar yaşamıştır. Kendi kendi ile uğraşır, boğuşur, didişir durur. Aldanmıştır çok şeye, kendini suçlar, birazda kızır kendine ve yarım kalan, tamamlanmayan her şeye. Kendini yorgun ve boşuna oyalanmış hisseder. Yıllar yıllar öncesi yağmurlu veya yağmursuz bir günde bir çocuk geçmektedir sokaktan, sırtında okul çantası vardır. Arkadaşlarından ayrılıp evine gidecektir birazdan, belki evde bir kız vardır onu bekleyen. İstanbul sokaklarında ne çok gezmiştir, ne çok dolaşmıştır kendi kendine. Anıları vardır her yerde, bu anılar yağmur damlaları ile ıslanmıştır. Sevdikleri, kendine yakın olanları görmektedir sanki şimdi.

Aslında Akbal'ın yağmur haricinde de anlatacak çok şeyi vardır. Enteresandır ama tek bir yağmur damlacığının evvela cama gelmesi, olduğu yere yapışması ve ardından kayivermesi. Peşimden başkası geliyor hemen, belkide kaybolmasın diye engel olmak istiyor ona. Şimdi insanların arasındadır, rakı içenler, çay içenler vardır. Radyoyu açmamaları iyi oldu der içinden, zaten uğultuyu hiçbir şey kapatmamalı der. Yalnız kalması gerektiğini düşünür, kimsenin kendisine yaklaşmasını istemez ama damlalar ile birlikte olmayı sever. Işıkların açılmasıyla sarılık kaplar her yeri, uzakta vapur dumanı görünür, o vapurun içinde olup gazinoya gitmeli mi? der, sonradan vaz geçer, oralarda gürültülü olacaktır. Aradan bir kız, şarkı ve sigarası geçiyor ama hepsi hayallerinin içinden geçiyor bir şekilde.

O'nun bilmediği bir yoldan geçiyor yine, sağanak vakti tanıştığı yol O'nun ürkütücüdür, mezarlık, hastane, boş arsalar ve yıkık dökük evlerin olduğu yer hiç güzel değildir aslında. Anıları teker teker geçer Akbal'ın aklından O'nunla... Gerçi Akbal aralarında neler konuştuklarını şimdi anımsayamaz, O hatırlıyor mudur acaba? Belkide aklından geçenler, yolculuklar, rüzgarlı yol hep Akbal'ın düşüdür. Gerçek ve düşlerin hangisinin kendi zihninden geçtiğini, hangilerinin olduğunu düşünür.

Karanlık yağmur bu sefer kendisi gibi aydınlık olmayan kentin üzerindedir, pencere camından görünen yol bir şekilde yitirilmiş, silinmiştir. "Biliyorum, bu da nasıl bir öykü diyenler çıkacak şu yazıya. O sevgisiz, çatık kaşlı insanlara, size tedirgin bir insanı anlatmak istedim, bile diyemem, korkarım. Bu yazı zaten cam üstündeki o ufacık damlalara benzedi. Birdenbire bir damla düşüverdi içime, düştüğü yerde durdu, durdu, sonra birden bütün hayallerim, sıkıntım, yalnızlığım boyunca kayıp geçti. İşte ardında kalan iz.." 1949

DÜNYA CÜMBÜŞÜ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Zehra	Besleme kız
Adam 1	Zehra'yı kandırmaya çalışan adam
Adam 2	Zehra'yı koruyan, akıl veren boyacı

Öykü

Dünya muhakkak oldukça büyük diye düşündü, caddeler nerede son bulur, tramvaylar nerelere kadar gider, baktı anlamaya çalıştı. Elinde bakkala iadeye gidecek yoğurt kapları, boş bira şişeleri vardır. Eksiklerini alır, tamamlar bakkaldan. Ağzı yarım açık, sokakta dolaşırken yaşlı bir ayakkabı boyacısı, 'ağzına sinek kaçacak' der takılır kendisine. Yan tarafta bir sinemadan çıkan insanları görür, kendisini de götürmüşlerdir bir seferinde her nasıl götürmüşlerse. Bir adam, kızın birine sinemaya götürmeyi teklif eder. Dondurma bile ısmarlayacaktır giderse. Kız koşup kaçır hemen. Tayyarenin biri havdan aşağıya bir şeyler dağıtır, insanlar yakalayabilmek için telaşlanır. Küçük sabunlar, ilanlar atılmaktadır genelde, pekde lazım olan şeyler değil der oradaki boyacı. Ardından kendisine ismini sorar. Kız cevap verir, Kızılca'dan geldiğini ve isminin Zehra olduğunu söyler. Zengin evlerinden birine bırakılmıştır, boyacıya göre ise fakir, perişan bir ailenin dayak ve eziyetle büyüüp ardından atılarak karşılığında para kazanılan kızdır Zehra. Boyacı kızı çok caddeye çıkmaması için uyarır. Geç kalırsa zaten belkide evin hanımından dayak yiyecektir. Çarşıya çıktığında bir şeyler alırken sadece kendi hayallerini kurup ruhu dünyayı tanıyacaktır. 1954

BERBER AYNASI (1959 SAİT FAİK ARMAĞANINI KAZANDI)

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Berber	Sürekli futboldan konuşan berber

Öykü

Traş olurken birden kendini görür berber aynasında, çok uzak zamanlardan bir dost, yabancı olmayan biri, bir tanıdık, bir arkadaş vardır aynada. Yarısı sabunlu surat uzaktaki birini anımsatır. Bulunduğu küçük yerin camından dışarısı görünür, hava muhtemelen soğuktur, insanlar montları, trençkotlarıyla bir yerler yetişmeye çalışırlar. Duvarda da montlar, şapkalar asılıdır, o şapkalardan biri kendisininindir,

çok sever ta eskilerden beri şapka kullanmayı. Nitekim o şapka insanı daha önemli hissettirir herkese. Okul zamanlarından beri fötr şapkası vardır. Kızlarda daha çok beğenir şapkalı erkekleri. Şapkanın yanında bulunan kitap acaba kimindir? O kitapda kendisinin büyük ihtimalle. Nedir okuduğu o vakitler? Birinin elindeki gazetede SEATO yazıyor? Ne demek SEATO? "SEATO konferansı dün toplandı." Yazıyor. Takvimde ise günlerin yarısının bittiği işaretli, muhtemelen ayın tam orta zamanlarıdır. Usturayla alır berber bıyıklarını, artık kendiyedir tam olarak. Şakakları ne kadar çok ağarmış, saçları ise seyrek. Alnındaki kırışıklıkların ortasında yer almış bir yara izide vardır. Yorgun ve uykusuz görünen gözlerine bakar. Anlaşılamayan, tanınamayan yalnız gözlerdir bunlar. Çenesinde de bir yağ birintisi yer almıştır.

Berber mütemadiyen maçı anlatır kendisine, Lefter diyor, penaltı diyor. Sanki bir ilkokul talebesini görür aynada. Şu traş bitse de, boynunu sıkı sıkı saran örtü çıkartılsa. Babasıylada bir zamanlar gider berbere, saçlarını kısacık üç numara yapmışlardır. Ne kadar utanmıştır, nasıl arkadaşlarının yanına gidecektir bu saçlarla... birde babası arkadaşıyla buluşacak, üstelikde arkadaşı yanında iki kızıyla gelecektir. Berberdekilerin "Tam pehlivan oldun işte" "El ense çekilecek kafa böyle olur" sözleri üstüne tuz biber ekmiştir. İşte o gündür yaşadığını hissettiği Akbal'ın.

Aynalarda gördüğü yüz bir yerde yaşamını ifade eder, sevdiği kadınları, işe girmesini, işten çıkmasını, sevinçleri, hüznleri görür bu aynalarda. O kırık dökük, tozlu, kirli berber aynaları hep aklındadır. Bir keresinde gece olmuş, biri gelip berber aynasını mavi bir kağıtla örtmüştür. Şaşırır, sebebini sorar. Karatma olduğunu söyler adam. İlk gençlik zamanlarıdır o günler. Acaba etraf kendisini nasıl bir insan olarak tanımaktadır. Nasıl bir kişidir sorduklarında?

Berber aynası kendisine gittiği boş boş yolları, yanlışlarını, yanlış sevdalarını, aşklarını gösterir. Bir felsefe yapar içinden, yeni kararlar verir. O berberde yeniden bir yaşama doğru gitmiştir. Eskinin muhasebesi ve yeniliğe doğru yollar açar. Başka bir şehirdedir, geniş caddede güzel kıyafetli insanlar vardır. Hangi şehir burası? Der, düşünür. Gazetede 'Ankara Postası' yazmaktadır. Berber soğuk havadan bahseder, Akbal ise geçen yılların daha soğuk olduğunu söyler. Demek uzun zamandır Ankara'da yaşamaktadır. Hatırlar, Ankara'da çalışmaktadır, evlenmiştir, karısı hamiledir, doğumuda yakındır. Bir bodrum katıdır evleri. Yaşlanmaya başlamıştır.

Berber hala maçtan bahsetmektedir. Nasıl kaçırmıştır Akbal böylesi önemli bir maçı? Ardından yüzü yanar kolanyadan. Hangisi acaba paltosu, şapkası? Düşünür. kendi yaşamına dönmesi gereklidir. Boşa geçen günlerini düşünür, işine gitmesi şarttır, gidecek, gece ikiye kadar çalışacak ve işçilerle birlikte yolda epey zaman harcayıp evine gidecektir. O bu dünyada yaşayan, aşkı aramış, sevinçler aramış ama bir şey bulamamıştır. Yandaki müşterinin traşı biter, paltosunu alıp çıkar. Bu iyi olmuştur Akbal için. Kitap okuma alışkanlığı var mıdır acaba bu adamın? Şapkada kullanmamaktadır. Aynaya ufak bir gülümser, ne zamandır acaba bir sonraki buluşmaları? Aynada şu andan itibaren bıyığına çeki düzen veren, saçına briyantın süren, dünyayıda pek kafasına takmayan mutlu, anın keyfine bakan delikanlı vardır. Dışarı çıkar Akbal artık, sahici karakteri aynadadır. 1956

FİLM KOPTU

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Ne zaman ki delikanlı sevgilisini öpmek üzere, bir tabanca tam patlayacak, ekspres son hız virane köprüye yaklaşmakta veya yumruk indi incek tam o sırada film kopar. Sinemadakiler, bağırmaya, ıslık çalmaya, küfürlere başlarlar. "Filimin kopmasıyla birden gökyüzünde giden bir uçaktan bir anda yere yuvarlanmış gibi olurdu. Kendini hiç beklemediği bir anın içinde buluverirdi." Filmin dünyası ve gerçek hayat birbirine karışır, insanlar şaşkına dönerdi, der Akbal.

Beyoğlunda bir Haziran öğleni yaşanmaktadır. Güneşten yanmış kollar, açık kıyafetlerle insanlar etraftadır. Kadınları ve vitrin camlarını izler. Bir zaman öncesinin genç kızları artık olgun kadınlar olmuşlardır. Bıkmadan bakmıştır kendisi. Hayatı boyunca bakışları başka başka insanları görmüştür. Bir bıkmışlık vardır üzerinde, bir şeyler yer içer. Sanki akşama her şey bitecektir. Kıyamet bile kopabilir, kasırgada olabilir. Tükenmişliği son zerresine kadar hisseder artık. Lüks bir mağaza vardır yakında, kadınlara yönelik iç giyim, gecelikler satılır. Hangi kadınlar giyer, kimlere gösterirlerdi vücutlarını? Kendi ise camların, vitrinlerin arkasından bakacaktır. Kendinin yalnız, boş bir evi vardır, umutsuz ve yalnızdır artık. azıcık parası kalmıştır, bu geceki alkole yeter bu para, ardından yalnızlığı ve parasızlığı yaşayacağını çok iyi bilir.

Sinemada daha önceden izlemediği bir film vardır, çocukluğunun kahramanı George Raft baş karakterdir. Zaten o zamanlarda başlamıştır onlarla alakalı hayaller kurmaya, kendini onların yerine koymaya. Haydut oluveriridi düşlerinde ve ilk kez haydutlar kazana taraf olurdu. Oysa gerçek filmlerde kazananlar iyilerdir Hollywood'da. Sinema boştur, bu halini sever, yalnız olmayı. Film sanki kendi hayatıdır, devinimler, kasırgalar, hüznler, tabancalar ve yumruklar vardır. Gene film kopar, birileri hızla yerlerinden kalktı, bayılmış mı biri? Anlamazlar ama afacan bir velet "öldü herif öldü" der. Film gene devam eder bir zaman sonra. 1954

GECE KORSANLARI

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Daha önece hiç arı ağlaması duymasa bile, bir arının ağladığını duyuyordu. Önceden duymuştu, bir bilim insanı bulmuştu böcekleri yaşatmanın ardındaki sırrı. Hatta canavara bile benziyorlardı zaman içinde. Bir arı defalarca büyütülürse Pan Amerikan uçağını andırırdı. Dahada artardı tabi vızıltı sesleri. Neon tabelanın arkasına gizlenmişti şimdi arı. Kaldırdığında başını gördü Akbal arıyı. Diğer sönük tabelaların yerine sadece o arının sesi olacaktı gece boyunca. Ne zamanki sabah olacak, tramvayların, otobüslerin sesi yükselecek, arınında sesi kısılacaktı, kimse duyamayacaktı artık. Saat gece üç olmuştur, Akbal yalnız başınadır meydanda. Kimi insanlar roman kahramanlarını anımsatır kendisine. Bazı anılar geçer aklından. Ne kadar dert geçirmiştir kendisi, boşu boşuna geçmiştir seneleri. Yeni aşklar ve sevinçler ise sanki kendisininde yaşadığını kanıtlamaktadır. Birkaç sene evvelde benzer bir gün yaşamıştır. Tahta bir kent kanepesine oturup dalmıştır anılarına, üzüntülerine. Beklediği veya umut ettiği kimse yoktur o zamanlarda da. Bir kadını sevdiğini zannetmektedir sadece fakat düşündüğünde onun benliğinde aslında bir izi olmadığını fark eder. Zamanını yoktan yere harcadığı, tükettiği günler yine kendini kemirmektedir. Meydanda artık kalabalıkların çekildiği, yalnızlaştığı zamanları çok iyi bilir. Bazen bir işçi ile sohbet eder, işçi anlatır gündelik yaşamını, yaşam telaşını. Bazende açık saçık hayat öykülerini anlatır. Bu insanlarla kaynaşmayı, konuşmayı sever. Evde kendilerini bekleyen kadınları, yarın yiyecekleri yemekleri, yataklarını, uykuyu düşünürler hep. Birde, maaşları önemlidir, yaşama amaçlarıdır bunların hepsi. Oysa, onların çoğu, 'gerçek mutluluğu' düşünmekten uzaktı. Hayatı kendilerine verilen şekliyle kabul ediyorlardı. Gene genç, işçi çocuklarla sohbet eder. Biri mızıkça çalar. Saatlerdir çalışmanın yorgunluğu vardır üzerlerinde. Velhasıl gençler mutludur hallerinden. Kendi aradıklarını düşünür Akbal. Hayatın aslında kendini aldatmak olduğunu fark eder. Bunu algılayan zaten bir şekilde mutluluğa sahip olacaktır belli bir oranda. 1957

YABANCI OKULDA

Kişiler

Oktay Akbal

Eserin yazarı

Anne

Akbal'ın annesi

Matmazel Anna

Akbal'ın öğretmeni

Josef

Akbal'ın okul arkadaşı

Kevork

Akbal'ın okul arkadaşı

Mösyö Prim

Akbal'ın öğretmeni

Öykü

Yüksek duvarlı sınıftan etrafı izler Akbal, dışardaki evleri, o evlerdeki insanların neler yaptığını, çamaşır asanları izler. Sıkıcı derslerde özellikle aritmetik imtihanlarında dışarıya bir an evvel çıkmanın hayalini kurar. Öğretmen M. Prim daima cetveliyle dolaşır, sağa sola bakanlara, kopya çekmeye çalışanların sıralarına hızlıca vurur cetveli. Son derece asık suratlı bir adamdır, ceza vermeyi çok sever öğrencilere. Özellikle, yoksul, öksüz Ermeni ve Rum çocuklarına cetvelle vurarak eziyet eder. Mösyö Prim ezberleyecekleri yerleri söyler, heybetli heyvetli dolaşır derslerde. Akbal'ı arkadan sınıf arkadaşı Jozef durmadan dürter arkadan, zorla bir kağıt tutuştururlar eline. Birinin ablasının çiplak

resmi ve açık seçik yazılar vardır kağıtta. Kağıdı buruşturuyor Akbal, öğretmenden korkup hemen dersi dinliyormuş gibi davranıyorlar hepsi. Jozef 'in, kurnaz bir çocuk, dersleri ile arası iyi değildir ama akşama kadar gazete satıp para kazanır. Dışarda kızlarla sinemaya gidip kumar oynadığını söyler. Papazlar getirmiştir kendisini okula, parasız okumaktadır. 'Mon Pere' ler tarafında dövülür, dualara katılmaz. Okulla, derslerle hiç ilgisi yoktur. Hatta Akbal sürekli kalemını kaybeder, bir süre sonra kalemını onda görür. Akbal hala açık saçık resmi öğretmene yakalatma korkusu içindedir. Tenefüste Kevork kağıdı vermesi için zorluyor. Öğrencilerinde bazılara öğle yemeği için evlerine gidiyor, Akbal'ın sefer tasında köfteleri var ama hiç canı istemez köfteleri yemeyi. Sefertasları olanlar itişerek ısıtırlar sobada her zaman. Okul yönetimi yoksul öğrenciler ileride karanlık bir köşede yemek verir fakat kimse bilmez onlara ne yemek verildiğini. Okul müdürü, hizmetliler, Pere Simon'da rutubetli yemekhanededir. Hizmetliler durmadan öğrencilerin arasında dolaşır. Önceden yemekten yemek ayıp sayılmaktadır. Akbal, soğuk köfteleri ile oynar durur. Acaba yoksul öğrencilere ne yemek verildi? der, düşünür. Köftelerini onlara verse kimbilir ne kadar sevineceklerdir. Çorba içen öğretmenler bakar, belki onlarda yoksul çocuklarla aynı çorbayı içiyorlardır. Okula ilk geldiği zamanları hatırlar, bu yemekhane kendisine ne kadar korkunç, büyük ve dayanılmaz gelmiştir. Annesi okul idaresine kendisini bırakmıştır, o anki çocuk aklıyla uzun cüppeli papazlardan duyduğu korku ve rahatsızlığı hatırlar. Ardından Madam Anna'yı görür, genç, zayıf bir öğretmendir. İsmi sorar Akbal'a. Zilin çalmasıyla birbirini itekleyerek koşan, tüküren öğrencileri fark eder. Yemekhane en korkunç yer gelmiştir kendisine, yalnız kalmaktan, dayak yemekten korkar. O zamanlarda çocukluk mutluluğunun, sevinçlerinin artık bittiğini anlar. Kafasına bir el dokunur, Matmazel Anna'dır. "Benim arkadaşım olmak istemez misin?" der, "Ağlama ama" der Matmazel Anna. Aradan dört sene geçer, Matmazel Anna ve daha başka dostları da olmuştur. Hala aynıdır görünüşü Matmazel'in, geçen seneler kendisini hiç etkilemez. Josef hala resimleri arar, top oynar. Kevork'un ablasının aşk maceraları konuşulur aralarında. 1951

AYAKLARI DİBİNDE GÖKYÜZÜ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Kadın	Fahişe

Öykü

Kapkara bir gecede aniden gözlerini açiverdi, bir şey görünmüyordu ortalıkta, eli sıcak bir kadın cildine dokundu, kadın uyuyordu. Anlamsız düşlere daldı. Kadından hoş bir koku geliyordu. Yukardaki avize kendisine hiçbir şey hatırlatmadı. Saat çalışmıyordu. Akli, düşleride yoktu sanki şu anda. Biri kovalıyor, merdivenden çıkıyor gibi hissetti. Gökyüzü çok aşağıdaydı sanki olduğu yerden. Yıldızlara kadar çıkmıştı, hatta tutabilirdi de. Uyuyp uyuyp uyandı. Kadına tekrar elleri dokundu. Hayallerinden evvel kim olduğunu düşündü kendisinin. Yatak hangi yataktı? Kimdi bu kadın? Neler neler yapmışlardı onunla kim bilir? Kadının dalgalı saçları vardı, zaten severdi dalgalı saçları eskiden beri. Genç, esmer bir kızın gülüşünü gördü. Kendisine seslenip sonradan kayboluyordu ortadan. Uzun sokağı gördü, ismi 'Cüce' ydi. Bir ahşap ev vardı o sokakta,, bu kız o evin ilk katında yaşıyordu. Defalarca izlemişti onu. Yanındaki kadın ve o kız aynı insan değildi. Zaten saçları da farklıydı. Herhangi kötü, pis bir sokaktan bedelini ödeyerek satın aldığı, dar merdivenden çıktığı kadın. Paralı bir mutluluk. Gökyüzünün kuşatmadığı bir gece vardı. Kaybolmuştu her şey. Kenar mahallenin kötü sokakları ve kötü kadınlarıyla aynı yataktaydı. Yanındaki kadına tam bir baksa aslında bazı şeyleri anlamlandıracak ve çözecekti. Bir böceğin çıtır çıtır seslerini işitir. Bazen insanlar hayallerindeki gökyüzüne yabancı oluyorlardı. Hayatından geçen kişileri düşünürdü. Küçük bir kır kahvesine gitti, çok az plak vardı bu kahvede, sırayla çalarlardı. Orada okuduğu kitapları ve orada şarkıları duyunca ağlayan bir kadını düşündü. Çehov'un *Marti*'sını düşündü, onu okuyordu. Nina isminde kendince hayalleri olan bir kız vardı. Beyaz elbisesi ve beyaz çantasıyla, üzgün birazda alaycı üslupla gelen kız düşündü. Beraber okudular *Marti*'nin maceralarını. Boğaz'ı izlediler, yürüdüler epeyce. Bir tren yolları bambaşka bir yere götürdü. Tanıdılar derinden birbirlerini. İki odası olan küçük bir apartman daireleri vardı. Sabah ilk uyanan diğerini seyrederdi hep. Hiç küpe takmazdı kadın ama delikti kulakları. Öptü kadını. Belkide gökler ayaklarının altındaydı.. Aylar geçti, geçen zamanda hep yanındaydı kadın. Hem çok yakındırlar, hem de çok uzaktılar birbirlerine. Hep sabahları izliyordu onu. Dokunmak istedi, kıyamadı. Belki kötü bir karaktere dönecekti. Ay ışığı iyice içeriye giriyordu, kolaydı aslında o yolu izleyerek buradan çıkmak ve hayal dünyasına ulaşmak.kimin olacağı önemini kaybetmişti, yalnız ve kimsesiz çok şeyi yitirmiş ve kaybetmiş olacaktı. Neticede iki farklı insan vardı bu odada, bir şeyleri bitirmişlerdi. Uyanmak, gerçek

hayata, dünyaya geri dönmekti. Hoş olmayan konuşmalara gelecekti sıra. Umud edilen, hep aranan mutluluktan uzaklaşacaklardı. Gökyüzü ise hep tepede, en yüksek mertebedeydi. Gene bir tırmanma, arşınlama başlayacaktı göklere doğru, ardından mavilikleri, lacivertleri ayaklarında hissedecek kısa bir mutluluk, huzur duyacak sonra tekrar yanındaki yabancı kadını fark edecekti. 1958

EV DEN KAÇIŞ

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Anne	Yazarın Annesi
Baba	Yazarın Babası, Avukat
Sahir	Yazarın Ağabeyi
Semih	Yazarın Ağabeyi
Abla	Yazarın ablası
Fusun	Yazarın Semih Ağabeyinin ders verdiği kız
Atiye	Komşu
Recep	Yazarın Sahir Ağabeyinin arkadaşı

Öykü

Akbal ve annesi camın önünde heyecanla ağabeyinin ve babasının gelmesini beklemektedir. Ablası kim bilir kaçınıcı defa yemeği ısıtmaktadır. Nihayet gelirler, tüm ev halkı telaş içindedir. Sanki iki sene evvel ağabeyinin yaşadığı hadise tekerrür etmektedir. Ev halkı ne yapacağını bilmez durumda, herkes derin derin umutsuz düşünceye dalmıştır. Babası bilmesede, beceremesede küfür etmektedir. Ağabeyi bir mektup göndermiş, Bursa'ya bir akrabaya gittiğin, okulu bırakacağını ve Bursa'da bir akrabanın yanında kalacağını yazmıştır. Gitmeden evvelde evden kişisel eşyalarını, evden beğendiği şeyleri hatta babasının bir ayakkabısını götürmüştür. Annesinde yüzükleri kayıptır. Annesi son derece üzgün, babası öfkeli. Ancak herkesin bildiği şey 'tilkinin döneceği yer...' hususudur. Nitekimde öyle olur, aradan iki ay geçer, küçük ağabeyi tabiri caizse 'süklüm püklüm' İstanbul'a evlerine gelir. Bu can sıkıcı mevzu bir zaman sonra aralarında espri konusu olmuştur. Hatta ağabeyi bile bu durumu alaya alır ama bunlar hiçbir zaman babalarına duyurulmaz. Ağabeyi babasının yanında ders çalışıyor gibi yapar, gizli işlerine koyulur. Evden götürdüklerinde kimse konu etmez fakat annesi antika yüzüğünün üç kuruşa satıldığını duyunca biraz içlenir. Acaba küçük ağabeyinin tekrar okuldan kaçışı hangi nedene bağlıdır? Okuldanda 'Mahdumunuz 39 Sahir efendinin tekdiri aleniye' yazan bir kağıt gelmiştir. Babası ve büyük ağabeyi, küçük ağabeyi ile uzun uzun konuşmuşlardı. Babası oğlunun hem evden kaçmasına, hem de senelerdir aralarının açık olduğu akrabalarının yanına gitmesine kızgındır. Ağabeyi Unkapanı'nda oturan 'sarı saçlı çocuk' ile gitmiştir. İsmi Recep olan bu sarı saçlı çocuk, evlerinde evvelden çokça gelmiştir. Güya ağabeyi ile odada ders çalışırlar. Akılları sürekli şarkı söyleyen komşu kızındadır. Kızda işveli, cilveli tavırlar takınır. Saat geç olmuştur, Akbal ablasında uyumadığını anlar. Karşı evde Atiye Hanım, yeğeni ve kızı uyumuşlardır diye düşünür. Fusun ise dersleri ile alakadar oluyordur muhtemelen. Fusun, Akbal'ın Semih ağabeyinden Almanca özel ders almaktadır. Hoca, öğrenci ilişkisinde ötesinde aralarında bir yakınlık olduğu bellidir. Akbal, hayallere dalar, heyecanlara kapılır. 1951

KAPISI ÇALINACAK

Kişiler

Oktay Akbal	Eserin yazarı
-------------	---------------

Öykü

"Bir gün bir el kapısı çalacak..."
Başkaları açar pıyı alt kattan, zamanın ne olduğunu bilmiyordu, ayıramıyordu. Ne okuduğunda en son bilmiyordu. Kitaplığa, raflara baktı. Yatağın üzerine yağmur damlıyordu, oldukça şiddetli yağmaktaydı. Küçükülüğünde yorganı iyice kafasına çektiğinde, korkularından kurtulurdu. Yalnız kalırdı. Kapının yanından gelen ayak seslerini fark etti. Ne sonra uzaklaştı bu sesler. Çöp kamyonunun seslerini işitti. Hayaller kurdu. Kıpırdayacak gücü yoktu. Heyacan içindeydi, çocukluğunda babasının

eve geleceği zamanlarda olduğu gibi. Küçüklüğündeki babasının tavlâ sesleri geldi birden aklına. Ne zamanki babasının hiç gelmeyeceğini düşünürdü, kapının zili çalardı. Bazen idama veya kurşuna dizilmeye bekler bir insan gibi en derinden heyecanı hissederdi. Vücudunda bulantılar, baş dönmeleri hissetti. Belki öldürülmeden az evvel o mahkumlarda bunları yaşardı. Yorganın içinde, insanlardan uzaklaşıp ne kadar kendini bir şeylerden korumak istese, sanki olamyıyordu. Birilerinin derdi sadece kötülüktü. Kaçmak, kurtulmak, uzaklaşmak imkansız, kurulan hayaller, düşler boştu. O ne kadar her şeyi sadece kendi odasının sınırlarında yaşamak istede olmuyordu. Sokaktan bir çocuk sesi ve evin içinden gelen sesleri işitti. Berbat bir şarkı çalıyordu ileriden, radyodan. Kafasından bir sürü hayaller, kurgular geçiyordu. Bir şey bekliyordu, bir gün gelecekti. 1956

NELERDEN NELERDEN SONRA

Kişiler

Okday Akbal

Eserin yazarı

Öykü

Uzun zaman sonra tekrar gitti doğduğu, büyüdüğü semte. Caddeye açılan yeni dükkanlarü mağazalar haricinde değişen çok da bir şey yoktu. Gece yarısı balkonda hayal kurduğu zamanları düşündü. Eski komşularına, bakkala gitti aklı. Babasının vefatından bir sene sonra bu semte iki odalı küçük eve taşınmışlardı.babasıyla oturdukları o büyük evin ardından taşındıkları yer kendilerine ne kadarda küçük gelmişti. Yazın annesiyle balkonda, minderde oturup bir şeyler yerlerdi.Aşağıdaki emekli komiserin karısını dövme sesleri etraftan duyulurdu. Balkonda hep hayaller kurardı, dünyalarını büyüten, genişleten tek yer o balkonda.

Balkon ve ev duruyordu hala ama etrafına yapılan büyük apartmanlar onu gölgede bırakmışlardı. Sokaktaki çeşmeyi, çeşmede tenekelere su doldurma telaşlarını düşündü. Şehrin yoğun, tramvayların hızlı olduğu zamanlardır. Eski alışkanlıklarını düşünür. eski yaptığı şeyleri yapmak, eskiden aşına olduklarını bulmak ister. Eskiye nazaran her şeyin çirkinleştiğini fark eder. Her şeyin çocukluğuna ait güzellikler olduğunu anlar. 1954

AVUNTU

Kişiler

Okday Akbal
Aslı

Eserin yazarı
Akbal'ın arkadaşı

Öykü

Aslı gelecekti bir süre sonra, kapıdan girecek ve gelecekti. Kadının biri eve gelirse şeker vereceğini söylüyordu, bir Harlem havasıydı bu. Melez kadının başka sürprizleride vardı. Bir kutu çikolata vardı dolapta bir deniz erinin daha evvelden getirdiği. Her şey dağınık göründü, çikolata kutusu, yatak birden bire film şeridinin kopuşuna benzedi. Küçüksü sırtlarında iyi giyimli, yakası kolalanmış İstanbul beyefendisinin boluğa doğru seslenmesi duyuldu. Garson bile şarkının tesiri altındaydı. Kafasından, hayallerinden nelerin geçtiği bilinmiyordu. İstinye'de muhtemelen bir yalı penceresinde bir kız vardı. Beyefendi bir süre sonra bu kızın evinin camının önünden geçecek, her ikiside aynı melodileri içlerinden geçirecekti. Belki kıza bir karanfil atacaktı. Kayık gitse kız gidip alacaktı. Seneler sonra belki o karanfil bir kitabın içinde bulunacaktı. Her zaman, her yaşın aşkı farklıydı ve bu insanların hayata dayanabilmeleri için bir araç teşkil ediyordu.

Geçen şerkılara rağmen aslı hala gelmemişti. Neler yaptığını, nerede olabileceğini düşündü. Aslı'yı takip ettiği hatta kovaladığı zamanları geçirdi içinden. Belki de bunlar hayaldi. Aslı'nın yaptıkları, giydikleri, sokaktaki halleri hayaldi. Ne var ki, gelmeyecekti Aslı ve de hiç gelmedi. Aslı'nın olmaması belki bir avuntu veya hayaldi. İstinyeli kızın melodileri ve Harlemlinin ortak özelliğiydi bunlar. 1956

DAĞINIK ANILAR

Kişiler

Okta Akbal
Anne
Leyla
Süheyla

Eserin yazarı
Yazarın Annesi
Yazarın aşık olduğu fakir kız
Leyla'nın arkadaşı

Öykü

Akbal büyük odada, karlı bir günde, radyo dinler. Gazetelerde Habeşistan hakkında haberler, Musollini fotoğrafları, Yunanistan bölgesi dahilinde Venizeloscuların isyan konusu ve sınır çarpışmaları vardır. Gazeteyi Mussolini'nin, Hitler'in, Haile Selase'nin fotoğrafları kaplamıştır. Siyasi haberlerden usanır, maçlara göz atar, ardından güncel sinemalar ilgisini çeker. Ciddi bir grip salgını yüzünden okullar tatil edilmiştir ama kimse umurdamaz, genede doludur sinemalar. Annesi mutfaktadır Akbal'ın, sobada gayet güzel yanmaktadır. Aile resimlerine bakar. Sokakta hep aynı havasındadır, bozacı gelmiş, insanlar boza almaktadır. Leblebicide yerindedir. Okulun karşısında yaşayan dört kız kardeşle ahab olmuştur Akbal. Birlikte top oynarlar. Kızlar o gün gelemeyecektir, bir tanesi hastalanmıştır, anneleri izin vermez gitmelerine. Beş kuruşluk leblebi alır. Ağabeyiyle birbirlerine leblebi attıklarını hatırlar. Süheyla vardır eski arkadaşı o günlere gider. Süheyle'nin epeyce fakir Leyla isminde yeşil gözlü bir arkadaşı vardır. Süheyle ne kadar şımarık ve tembelse, Leyla tam tersidir. Son derece olgun, akıllı bir kızdır. Süheyla hep üstten bakar kıza. Akbal, ilgi duymaya başlar Leyla'ya ilk önce Süheyla anlamaz ama sonra fark eder, iyice Leyla'yı kıskanacak ve kıza eziyet edecektir zamanla. Kim ne yaparsa yapsın Leyla hiç cevap veremez, hep susar, boynunu büker. Bir zaman sonra zaten Leyla ve ailesi oradan taşınırlar. Akbal için daha evvelden yaptığı gibi Leyla'nın sokağında dolaşmak tat vermez kendisine. Yaşam bir müddet sonra dayanılmaz olur Akbal için, hiçbir şeyin anlamı olmadığını, hayatın boşluğunu düşünür. 1951